

[Bolligministeren]

Medlemsstaterne skal ifølge direktivet inden den 1. juli 1992 have vedtaget de foranstaltninger, der er nødvendige for at efterkomme dette.

Idet jeg herudover henviser til lovforslaget og dets bemærkninger, tillader jeg mig herved at anbefale det til Tingets velvillige behandling.

Fiskeriministeren (Kent Kirk):

Herved tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om saltvandsfiskeri.

(Lovforslag nr. L 67).

Hovedindholdet i lovforslaget er ophævelsen af lov nr. 178 af 23. juni 1956 som ændret ved lov nr. 168 af 12. maj 1965 om afløsning og statens overtagelse af retten til fiskeri med ålgårde og andre særlige rettigheder til fiskeri på søterritoriet.

I henhold til lovforslaget bevares de rettigheder, som stadig er i brug, indtil de efter deres indhold udløber. Det drejer sig om rettigheder, der som led i afløsningen er tildelt ejerne eller brugerne for livstid.

Endvidere bevares reglerne om indtagelse af fiskepladserne og rettighedernes beskyttelse over for andet fiskeri.

Endelig ophæves de nu eksisterende ålegårdsnævn og ålegårdsovernævn, således at et indgreb i rettighederne fremtidig vil blive behandlet som andre overtrædelser af saltvandsfiskeriloven.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg herefter anbefale dette til velvillig behandling i det høje Ting.

Fiskeriministeren (Kent Kirk):

Herved tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om administration af Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs forordninger om etablering af en fælles strukturpolitik for fiskerisektoren og om den fælles markedsordning for fiskerivarer m.v.

(Lovforslag nr. L 68).

Loven indeholder fortsat mulighed for at opkræve afgifter af fisk og fiskevarer, der laves, tilvirkes eller omsættes her i landet. Desuden fastholdes muligheden for at oprette fonde til varetagelse af bestemte opgaver.

Der er foreslået en regel om fondenes opbygning og ansvar i overensstemmelse med Rigsrevisionens og statsrevisorernes beretninger, således at der skabes en klar hjemmel til at uddelegere den daglige administration til fondene.

I lighed med ændringer på landbrugsområdet, jf. lov nr. 414 af 13. juni 1990, foreslås reglerne desuden ændret således, at fondene ledes af en egentlig ansvarlig bestyrelse.

Midlerne skal kunne anvendes til gavn for erhvervet, og det er desuden nu præciseret, at midlerne kan anvendes til tilskud til sådanne foranstaltninger og til fiskepleje.

Endelig foreslås det, at der skabes hjemmel til, at tilladelser til bestemte afgrænsede fiskerier, som kræver videnskabelige undersøgelser og opfølgning, kan gøres betinget af, at de pågældende bidrager til dækning af udgifterne ved det videnskabelige arbejde.

Midlerne, som opkræves af staten og eventuelt kan overlades til en eller flere fonde til daglig administration, skal stadig betragtes som offentlige midler, og derfor er såvel regnskabs- som revisions- og kontrolbestemmelser foreslået præciseret i forhold til den gældende lovs bestemmelser.

De fire eksisterende fonde på fiskeriområdet er under afvikling, men muligheden for også fremtidig at kunne opkræve afgifter og oprette fonde ønskes bevaret, da der kan opstå opgaver, som kun vil kunne løses gennem medfinansiering fra erhvervet.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg herefter anbefale dette til velvillig behandling i det høje Ting.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 23/10 91 om et åbent marked for videregående uddannelser.

(Redegørelse nr. R 2).

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Baggrunden for redegørelsen***Udviklingstendenser***

En række udviklingstendenser i de indre og ydre vilkår for de videregående uddannelser har i de seneste år forstærket behovet for at

[Undervisnings- og forskningsministeren]

tilføre sektoren mere fornyelseskraft og kvalitet:

- Et stærkt stigende antal uddannelsespladser og et svagt faldende antal unge i sidste halvdel af 90'erne vil lette presset på uddannelserne og muliggøre friere uddannelsesvalg.

Samtidig forventes beskæftigelsessituationen bedret, når de mange højtuddannede, der blev uddannet i 60'erne, begynder at forlade arbejdsmarkedet ved årtusindskiftet.

Samlet vil disse tendenser mindske behovet for stram tilgangsstyring og øge mulighederne for at lade udbud og efterspørgsel bestemme.

- De videregående uddannelsessteder har udviklet sig fra elite- til masseuddannelsesinstitutioner.

Den andel af en ungdomsårgang, der tager en adgangsgivende eksamen, er steget fra 6,8 pct. af 1960-årgangen til op imod 50 pct. af 1990-årgangen.

I 1980 blev 27,1 pct. af en årgang optaget på en videregående uddannelse. I 1990 svarede optaget til 48 pct. af årgangen, stigende til 55,3 pct. i 1991.

- Institutionerne er ikke længere præget af berøringsangst og isolation. Også medlemskabet af EF og forbedrede muligheder for studie- og forskningssamarbejde i udlandet har udvidet de nationale og internationale kontakthaver til såvel offentlige institutioner som private virksomheder.

For eksempel udgjorde den eksternt finansierede forskning i 1989 31 pct. af den samlede forskningsfinansiering på de 13 største forskningsinstitutioner sammenlignet med 19 pct. i 1985. Og den andel af forskningen, der finansieres af internationale kasser, er stærkt stigende.

- De videregående uddannelser er nu rettet mod en bredere del af arbejdsmarkedet. Hvor man før hovedsagelig uddannede til »embedsstaten«, retter uddannelserne sig i dag mod alle sektorer af samfundet. Tilgangen til de videregående uddannelser med sigte på det private erhvervsliv blev næsten fordoblet fra 1976 til 1989.

Men det er stadig sådan, at en alt for lille del af »uddannelseskapitalen« investeres i den udlandskonkurrerende sektor, som kun beskæftiger ca. 10 pct. af de højtuddannede (jf. »Dansk Økonomi«, Det Økonomiske

Råd, maj 1991). Den offentlige sektor og hjemmemarkedssektoren beslaglægger en uforholdsmæssig stor del (ca. 90 pct.). Også de offentlige forskningskroner har svært ved at finde vej til konkurrencesektoren.

Dette er utilfredsstillende i betragtning af uddannelsernes og forskningens betydning for konkurrenceevnen, beskæftigelsen, velstanden og miljøet.

I denne situation må institutionerne nødvendigvis være kvalitetsbevidste, dynamiske, udadvendte og med evne til fornyelse og omstilling, ligesom institutionerne må påtage sig flere og mere forskelligartede opgaver som f.eks.:

- Indtægtsdækket virksomhed, samarbejdsaftaler, kontrakter m.v.
- forskerparker, videnparker, iværksættercentre m.v.
- internationale forsknings- og uddannelsesaktiviteter.
- Åben Uddannelse og efteruddannelse.

Strukturproblemer

De aktuelle strukturproblemer i uddannelses- og forskningssektoren kan opsummeres på følgende måde:

- Voldsomme kapacitetsudvidelser er blevet overhalet af endnu større stigning i søgnin-gen. En tredjedel af ansøgerne har en videregående uddannelse eller en uddannelsesplads i forvejen.
- Samtidig tyder lave gennemførelsesprocenter på, at der på nogle områder optages for mange, der savner tilstrækkelige kvalifikationer og motivation, med deraf følgende spild af menneskelige og økonomiske res-sourcer.
- Der er et indlysende behov for at sikre internationalt niveau i uddannelserne og forskningen og for at sætte ind over for problemer med undervisningskvaliteten, der stadig hyppigere rejses af de studerende.
- Centrale produktivitetskrav kan ikke primært udmøntes ved nedskæringer efter grønthøstermetoden, men opnås ved fortsatte strukturuomlægninger, der sikrer større effektivitet og kvalitet.
- Det er de traditionelle uddannelser til den offentlige sektor, der især trækker flere ansøgere til, mens den eksporterende og konkurrenceudsatte sektor fortsat har et beskedent forbrug af både uddannelse og forskning.

[Undervisnings- og forskningsministeren]

- Mange forskningsmiljøer er for små i international målestok, og midlerne bruges derfor for spredt og ineffektivt. Danske forskningsinstitutioner skal kvalificere sig til en øget andel af de hastigt voksende internationale forskningsbevillinger.
- Basisbevillingerne til forskning tildeles automatisk snarere end på grundlag af kvalitative vurderinger. Der er for ringe tilskyndelse til arbejdsdeling, koncentration, omstilling og fornyelse til fremme af kvalitet.
- Universiteterne og de højere læreanstalter har siden 1973 været underlagt fælles styrelsesregler, der er aldeles utidssvarende set i forhold til de beskrevne forandringer i vilkårene for uddannelserne og forskningen.

Med baggrund i ovennævnte tendenser, problemer og krav vil redegørelsen i de følgende afsnit skitsere en reform, der gennem anvendelse af markedsprincipper i bred forstand sikrer åbenhed, bevægelighed og internationalt niveau i uddannelserne og forskningen.

1. Friere udbud og friere valg af uddannelse

- Friere udbud og friere optag på institutionerne.
- Friere bevægelighed mellem uddannelserne og institutionerne og deraf følgende konkurrence på kvalitet.

Friere udbud og friere optag

Institutionerne skal have større frihed til at bestemme, hvilke godkendte uddannelser de vil udbyde, og der må skabes frit optag på så mange områder som muligt, dvs. at institutionerne selv bestemmer, hvem og hvor mange de optager af både studiestartere og studieskiftere, og hvordan optagelsen skal foregå.

Hvor dette ikke er muligt, skal der tilstræbes oprettet én samlet pladsramme for brede uddannelsesområder. For eksempel kan en lang række uddannelser inden for humaniora, teologi og samfundsvidenskab udgøre en sådan ramme. Institutionerne fordeler og fastlægger selv optagelseskapaciteten på de enkelte uddannelser inden for rammen.

Friere bevægelighed

Det skal være lettere at flytte mellem uddannelser og institutioner, og reglerne for studentermobilitet skal liberaliseres. Mulighederne

for at overføre merit skal øges og klargøres, jf. afsnit 2, og spildtid i forbindelse med studieskift og frafald skal minimeres. Derved spares også udgifter til uddannelsesstøtte.

Den friere bevægelighed skal føre de studerende, dvs. brugerne, til at stille større krav til undervisningen. Får de ikke kvalitet, kan de henvende sig på institutioner med en bedre reputation. Hvis en institution accepterer at optage en studerende, overføres bevillinger til den pågældende studerendes uddannelse, jf. afsnit 4.

Når brugerne på denne måde kan »stemme med fødderne« og »sive« mellem institutionerne, ansføres disse til at øge kvaliteten i undervisningen. Det forudsættes, at øget evaluering og en opstrammet censorordning udelukker enhver konkurrence om at sænke kravene, jf. afsnit 5.

Forsøgsordningen i 1992

Som et første skridt i denne retning gennemføres i 1992 en forsøgsordning, hvor uddannelserne opdeles i fire kategorier:

- uddannelser med frit optag,
- uddannelser med frit optag inden for en aftalt samlet ramme,
- uddannelser med centralt fastlagt adgangsbegrænsning,
- Åben Uddannelse med frit optag.

Uddannelsernes placering i de tre første kategorier er især afhængig af den hidtidige søgning, beskæftigelsesudsigterne, praktikkapaciteten og uddannelsesomkostningerne samt hensynet til Danmarks konkurrenceevne på længere sigt.

Det forudsættes, at institutionerne administrerer deres øgede frihed i overensstemmelse med, hvad de studerende og samfundet har behov for.

2. Et åbent uddannelsesnetværk

- Netværk med af- og påstigningstrin i stedet for uddannelsesbåse.
- Friere bevægelighed via netværket.
- Øget indsats mod institutionel protektionisme.
- Deltidsuddannelser (Åben Uddannelse) som del af netværket.
- Øgede muligheder for videre- og efteruddannelse via netværket.

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Uddannelser som et netværk

De videregående uddannelser opbygges så vidt muligt med veldefinerede af- og påstigningstrin og med præcise kvalitetskrav ved start og afgang på hvert niveau.

Uddannelserne udvikles til et netværk med mulighed for, at man kan bevæge sig fra niveau til niveau uden unødige forsinkelser og stige af og på efter behov.

Samtidig skal netværket lette mulighederne for at bevæge sig på tværs af uddannelserne og kombinere uddannelsesdele fra forskellige uddannelser på nye måder.

Uddannelsesrådene er anmodet om at komme med forslag til, hvordan et mere åbent uddannelsesnetværk kan etableres.

Netværket sikrer, at man trygt kan gå ud med en uddannelse på f.eks. bachelorniveau, fordi det vil være muligt at supplere sine kvalifikationer på et senere tidspunkt, enten på en heltidsuddannelse eller på en deltidsuddannelse under Åben Uddannelse, hvor udbudet og optaget bliver frit, jf. afsnit 3.

Åben Uddannelse som en del af netværket

Åben Uddannelse bliver på denne måde til en integreret del af det samlede netværk.

Der forudsættes en kraftig indsats imod den institutionelle protektionisme, dvs. visse institutioners modvilje mod at anerkende uddannelseselementer erhvervet ved et andet uddannelsessted.

De studerende skal have mulighed for:

- at tage en del af deres uddannelse som deltidsuddannelse,
- at sammensætte forskellige uddannelsesdele efter individuelle behov og ønsker,
- at skifte fra en institution til en anden under uddannelsen.

Netværket vil samtidig kunne øge udbudet af efter- og videreuddannelsesmuligheder. De nye påstigningstrin, mulighederne for nye kombinationer af uddannelsesdele og de forskellige måder at deltage i undervisningen på vil give store grupper på arbejdsmarkedet langt større mulighed for at tilegne sig ny viden og nye færdigheder.

Styrket efteruddannelse

For yderligere at lette omstillingen og tilpasningen på arbejdsmarkedet skal efteruddan-

nelserne udbygges både i offentligt og privat regi.

Offentlige midler til efteruddannelse skal gå til de uddannelsessteder, der kan løse opgaverne bedst og billigst. Derved skabes fri konkurrence mellem alle udbydere af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, således at markedet smidiggøres, ressourcerne udnyttes mere effektivt og kvaliteten øges.

Målet er at sikre den enkelte mulighed for personlig udvikling, ajourføring af viden, færdigheder m.v. – samt at sikre virksomhederne muligheder for at opskole deres egne medarbejdere frem for at gå på strandhugst hos hinanden.

3. Flere tilbud om især kortere uddannelser

- 5.000 ekstra uddannelsespladser, hvis der kan findes finansiering, herunder:
- Nye korte uddannelser.
- Nye veje til overbygningsuddannelser for mellemuddannede.
- Frit udbud og frit optag under Åben Uddannelse.

Flere pladser

Det er aftalt at oprette 5.000 nye pladser i 1992, hvis der kan findes finansiering hertil.

De nye pladser skal først og fremmest placeres på korte og mellemlange uddannelser (KVU/MVU), også på erhvervsskolerne, der sigter mod et bredt arbejdsmarked. Disse uddannelser placeres derfor i kategori 1 med frit optag, jf. afsnit 1.

Der er stor efterspørgsel efter KVU- og MVU-uddannelser, der ved optagelsesrunden i 1991 tegnede sig for ca. 60 pct. af de afviste. Samtidig er beskæftigelsessituationen for de uddannede fra mange af disse uddannelser relativt gunstig.

Øgede videreuddannelsesmuligheder via netværket

Et samlet uddannelsesnetværk, jf. afsnit 2, skal sikre, at personer, der tager en KVU eller en MVU, ikke dermed bliver afskåret fra på et senere tidspunkt at videreuddanne sig.

De skal kunne fortsætte på 1-2-årige videreuddannelser, f.eks. kandidatoverbygninger på 2 år eller strakt over et længere forløb på deltid under Åben Uddannelse. Derved lettes presset

[Undervisnings- og forskningsministeren]

ved indgangen til de videregående uddannelser, jf. afsnit 4.

Mange af de nuværende overbygningsuddannelser vil være velegnede som deltidsstudier under Åben Uddannelse, hvortil der bliver frit udbud og frit optag. Et sådant bredt udbud vil gøre Åben Uddannelse til et reelt alternativ til heltidsstudierne og give langt flere muligheder for at sammensætte både enkeltfag og uddannelsesdele på nye måder og mere individuelt.

Omstilling til større anvendelse af Åben Uddannelse vil samtidig give et strukturelt bidrag til opfyldelse af effektiviseringskravene.

Uddannelsesrådene er anmodet om at komme med forslag til, hvor og hvordan der kan skabes flere og eventuelt nye tilbud af især kortere videregående uddannelser.

4. Forenklet rammestyring efter taxameterprincippet

- Indførelse af taxameterprincippet overalt.
- Flerårig fastlæggelse af taxametrene.
- Uddannelsesklippekort som en del af SU-klippekortet.

Rene taxameterprincipper

Taxameterprincippet indføres overalt, således at uddannelsesbevillingerne følger de studerende. Dette udelukker dog ikke særlige bevillinger til småfag. Bevillingstyringen vil være baseret på fastlæggelse af institutionernes optagelsesrammer inden for en økonomisk totalramme, jf. afsnit 1.

Der fastlægges et begrænset antal takster, der afspejler alle omkostningerne ved uddannelsesaktiviteterne, herunder også udgifter til administration og bygningsdrift.

Der etableres en tæt tidsmæssig sammenhæng mellem den faktiske studieaktivitet og bevillingerne.

Bevillingerne gives som bloktilskud, således at institutionsledelsen får mulighed for en samlet prioritering.

Forskningen budgetteres fortsat særskilt, men den nuværende automatiske bevillingstildeling til store dele af forskningen må afløses af en belønningsmekanisme, der øger konkurrencen mellem forskningsmiljøerne.

Fremtidige bevillinger kan gøres afhængige af de resultater, der nås, produktionen af Ph.D.'ere, evnen til at tiltrække eksterne forsk-

ningsmidler m.v. Forskningspolitisk Råd inddrages i fastlæggelsen af disse nye principper.

Flerårig fastlæggelse af taxametrene

For at sikre institutionerne en længere planlægningshorisont arbejder ministeriet med at indføre flerårig fastlæggelse af taxametrene.

Uddannelsesklippekort som en del af SU-klippekortet

For at undgå dobbeltuddannelse og sikre en rimelig fordeling af uddannelsesressourcerne indføres et uddannelsesklippekort, der gøres til en del af SU-klippekortet, og som giver ret til fuld offentlig finansiering af fuldtidsstudier i et omfang svarende til SU-klippekortet.

Antallet af klip skal være begrænset af den normerede studietid ved den uddannelse, hvor den studerende er indskrevet, fratrukket eventuelt forbrug ved en tidligere uddannelse.

Hvis retten til en gratis fuldtidsplads er opbrugt, vil der være mulighed for at fortsætte på Åben Uddannelses-vilkår, dvs. med en vis deltagerbetalning.

På denne måde udnyttes uddannelsespladserne bedre, således at det begrænsede antal fuldtidspladser besættes af fuldtidsstuderende, samtidig med at deltidsstudier gives fri. Et typisk forløb kan være en mellemuddannelse eller en bacheloruddannelse på fuldtid, erhvervsarbejde i en periode kombineret med relevant supplerende under Åben Uddannelse og afslutning til kandidatniveau på fuldtid.

Den skitserede ordning træder i stedet for tidligere overvejelser om at udelukke mellemuddannede fra at blive optaget på en kandidatuddannelse.

5. Kvalitet og internationalisering i uddannelserne

- Evaluering i samarbejde med institutionerne.
- Styrkelse af censorkorpset.
- Studieleder skal kunne købe undervisning på andre institutter og institutioner.
- Øget sammenlignelighed og mobilitet på tværs af grænser og sektorer.

Overgangen til mål- og rammestyring og den udstrakte frihed til at disponere over samfundets ressourcer må nødvendigvis modsvares af øget bevidsthed om kvaliteten af gennemførte aktiviteter og opnåede resultater.

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Evaluering

De hidtil gennemførte evalueringer her i landet af forskellige fagområder har vist sig meget nyttige i ministeriets og institutionernes kvalitetsarbejde, og evalueringer skal derfor være et led i den løbende kvalitetsudvikling.

Erfaringer fra uddannelsesevalueringer i andre lande, bl.a. Holland og England, viser, at der er store fordele ved at forankre ansvaret for evalueringerne i en selvstændig, autonom institution.

Ministeriet vil derfor etablere et uafhængigt evalueringssekretariat, der skal udvælge de uddannelser, der skal evalueres, i samarbejde med uddannelsesrådenes formandskab, censorerne m.fl.

Evalueringerne skal tage temperaturen på udvalgte fagområder og tjene som forbrugervejledning for de uddannelsessøgende.

National og international sagkundskab skal foretage evalueringerne, som baseres på et tæt samarbejde med berørte fag/institutioner.

Censorkorpsets rolle

Derudover vil ministeriet gennemføre en reorganisering af censorinstitutionen for at give denne en mere aktiv rolle og et større ansvar i den løbende kvalitetsvurdering af uddannelserne. Grundlaget for arbejdet vil være beretningen »Uddannelse, censor, samfund« (Undervisningsministeriet 1991), afgivet af et udvalg nedsat af uddannelsesrådenes formandskab.

Undervisning som rekvireret arbejde

Kvaliteten skal ikke blot »vogtes« fra oven, men også fra neden, ved at de studerende får mulighed for at vælge, jf. afsnit 1, og for at påvirke deres egen undervisningssituation.

Hvis de studerende skal honorere øgede krav om at gennemføre deres studier på normeret tid, må der kunne sættes effektivt ind over for varige problemer med dårlig undervisning, aflysninger osv.

På institutioner, der er omfattet af styrelsesloven, skal de studerende have mulighed for at henvende sig til en ansvarlig studieleder, som har kompetence til at anvende de årlige undervisningsbevillinger til faget eller uddannelsen.

Studielederen skal have frihed til at købe undervisningen, hvor den er bedst. Friheden omfatter retten til at købe undervisning på an-

dre institutter eller institutioner, offentlige som private.

Øget internationalisering

Øget sammenlignelighed og mobilitet på tværs af grænser og sektorer er væsentlige instrumenter til at holde de danske uddannelsesmiljøer åbne og levende.

Vi skal ikke nøjes med at måle os med egne alen, men søge udenlandske målestokke, som kan fortælle os noget om vort niveau i international sammenhæng. Vi skal tilstræbe international sammenlignelighed og internationale standarder.

Samarbejde med udenlandske uddannelsessteder skal øges gennem et stærkere engagement i f.eks. EF's uddannelsesprogrammer både for studerende og lærere. Flere danske studerende skal have mulighed for at tage deres uddannelse eller dele heraf ved udenlandske uddannelsesinstitutioner.

Øget mobilitet vil i sig selv få virkning på det indenlandske uddannelsesmarked. Det bør være almindeligt at skifte uddannelsesinstitution i studietiden, hvis kvaliteten er højere et andet sted, jf. afsnit 1 og 2.

Der er allerede skabt bedre forudsætninger for mobiliteten gennem en ændring af SU-lovgivningen. Danske studerende kan fra 1993 tage deres SU med til udlandet i op til 3 år.

Ud over det studiemæssige udbytte vil udvekslinger føre til, at udenlandske studerende påvirker danske uddannelser, og at danske studerende med udlandserfaring bliver bedre kritikere af vore uddannelser.

På denne måde fungerer internationalisering som en slags integreret kvalitetsmåling af de videregående uddannelser, hvor brugerne vil få bedre muligheder for at bedømme undervisningsmetoder og -standarder. Samtidig forstærker den konkurrencen og bidrager til at skabe et åbent uddannelsesmarked.

6. Kvalitet og internationalisering i forskningen

- Øget koncentration og arbejdsdeling i grundforskningen.
- Opbygning af forskernetværk.
- Øget konkurrence om forskningsbevillingerne.
- Bedre forskeruddannelser med mulighed for mesterlære uden for uddannelsesstederne.
- Udnyttelse af mulighederne i grundforskningsfonden.

[Undervisnings- og forskningsministeren]

- Øget udnyttelse af EF's og andre internationale forskningsprogrammer.

Øget koncentration og arbejdsdeling

Danmark er i forskningsmæssig sammenhæng et lille land, som ikke kan satse på alle forskningsområder. Vi må prioritere og koncentrere os om de områder, hvor dansk forskning er konkurrencedygtig i international sammenhæng, og hvor ambitionerne derfor kan sættes højt.

Institutionerne må samarbejde med hinanden, med sektorforskningsinstitutioner og med relevante private forskningsmiljøer i ind- og udland.

Kun ved at opbygge forskernetværk på tværs af institutioner, hovedområder og sektorer, der støtter og styrker de enkelte institutioners forskning, vil Danmark være stærk nok til at hævde sig i international sammenhæng.

Frem for alt skal kvalitet og fornyelseskraft belønnes. Den overordnede fordeling af forskningsbevillinger på institutioner skal derfor baseres på forskningens resultater og forskergruppernes konkurrenceevne.

Forskningspolitisk Råd vil blive anmodet om at udarbejde et forslag til, hvorledes ovennævnte ideer kan danne rammen om et bevilningssystem, der i højere grad fordeler bevillingerne med henblik på koncentration, kvalitet og international konkurrenceevne.

Den nye grundforskningsfond

Grundforskningsfonden vil tilføre grundforskningen betydelige midler hvert år. Institutionerne må udnytte denne nye mulighed for markant at styrke lovende miljøer inden for strategiske grundforskningsområder.

Øget internationalisering

Danmark skal styrke sin deltagelse i internationalt forskningssamarbejde for at teste dansk forsknings kvalitet. Vi skal udnytte EF's og andre internationale organisationers forskningsprogrammer til at knytte kontakter til forskningsmiljøet i andre lande og trække forskningspenge og aktiviteter til Danmark.

Bedre forskeruddannelser

Forskeruddannelsen skal moderniseres ved at opstramme strukturen og vejledningen, ved et nyt sæt taxameterbevillinger og ved at øge

mobiliteten inden for hele netværket af konkurrencedygtige forskningsmiljøer.

For fremtiden udarbejdes en studieplan for hver enkelt studerende, inden uddannelsen påbegyndes. Det vil give institutionerne øget mulighed for selektivt at inddrage de stærkeste miljøer inden for de enkelte fagområder.

Alle forskningsinstitutioner, herunder også sektorforskningsinstitutioner og private virksomheder i ind- og udland, skal kunne deltage i forskeruddannelser, således at der opstår et stort, åbent marked, der giver de studerende mulighed for at tage forskeruddannelsen, hvor kvaliteten er højest.

Danske forskningsinstitutioner skal markedsføre sig over for udlandet for at trække udenlandske Ph.D.-studerende til Danmark, bl.a. ved hjælp af EF's forskningsprogrammer.

Målet er bedre uddannede forskere. Et tilstrækkeligt udbud af kvalificerede forskere til både det offentlige og det private arbejdsmarked er væsentligt for vores konkurrenceevne i et stadig mere åbent og internationalt samfund.

7. Bæredygtig ledelse og bæredygtige enheder

- Personligt ledelsesansvar på alle niveauer.
- Forenkling af ledelsesstrukturen.
- Mulighed for fristatus med selveje.
- Fusioner af små og svage enheder.

En samlet reform af de videregående uddannelser forudsætter, at uddannelsesinstitutionerne hver for sig har viljen og evnen til at bære ansvaret for, at der prioriteres, omstilles, sænes og satses på kvalitet.

Institutionerne skal have større frihed. Skal friheden omsætte sig i nødvendige handlinger, kræver det en ledelse, der har og kan bære et personligt ansvar.

I erhvervsuddannelserne og på mellemuddannelsesinstitutionerne – især på seminarierne – er en egentlig modernisering i gang.

Styrelsesloven giver universiteterne og de højere læreanstalter en kompliceret ledelsesstruktur, hvor det ofte er vanskeligt eller umuligt at placere ansvar, og hvor der er en tendens til, at nødvendige beslutninger ikke træffes.

Forenkling af ledelsesstrukturen

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Alle uddannelsesinstitutioner skal være i stand til at prioritere og omstille sig i takt med udviklingen på det uddannelsesmarked, de skal betjene. Universiteter og højere læreanstalter skal tillige følge med udviklingen på forskningsmarkedet. Derfor stilles der særlige krav til ledelsen på universitetsområdet.

Bedst var det som i andre lande at undgå en fælles styrelseslov. Det er langt bedre at lade de enkelte uddannelsessteder udarbejde forslag til statutter, som passer til deres størrelse, tradition og særlige forhold, og lægge dem op til ministeriets godkendelse.

Hvis der ikke kan skabes flertal for at afskaffe styrelsesloven, bør der i det mindste ske en kraftig sanering af denne, således at den indskrænker sig til at give nogle meget enkle rammer, hvorefter den detaljerede udformning sker på den enkelte institution, der får øget frihed til at organisere sig i overensstemmelse med egne behov.

Nye muligheder for fristatus

Men selv en stærkt forenklet styrelseslov kan give unødige bindinger. Mange i universitetssektoren ønsker større frihed. Det viser den stigende interesse for at opnå status som friuniversitet og interessen for at være med i Finansministeriets fristatelsesprojekt.

Derfor må der åbnes muligheder for, at universiteter m.v. kan vælge at omdanne sig til selvstyrende og selvejende institutioner, jf. det svenske forslag, der er omtalt i bilaget. Der skal med andre ord indføres mulighed for fristatus med vidtstrakt økonomisk dispositionsfrihed og formue, inklusive fast ejendom.

En sådan fristatus kan kort beskrives således:

- Institutionen overdrages bygninger, anlæg m.v. og bliver derved ejer af alle aktiver.
- Institutionens samlede økonomiske grundlag består af statstilskud til basale undervisnings- og forskningsaktiviteter og af de midler, der indtjenes gennem f.eks. indtægtsdækket virksomhed.
- Tilskuddene er endelige, men institutionen skal ikke blot som hidtil kunne spare op, men også låne til investeringer, herunder f.eks. også i patenttagning.
- Institutionen er eneansvarlig for hele den økonomiske forvaltning, således som den også er ansvarlig for den faglige og juridiske del af sit virke.

- Undervisnings- og forskningsministeren fastlægger regler for uddannelserne og skal i øvrigt påse, at institutionen varetager de forsknings- og undervisningsaktiviteter, den får statstilskud til.

Fusioner og øget samarbejde

Selvstyre og selvforvaltning forudsætter, at den enkelte institution udgør en bæredygtig enhed.

Mange mindre institutioner har vanskeligt ved at bære de administrative og ledelsesmæssige opgaver og er meget sårbare over for de svingninger i det tilgangsmønster, som et mere åbent uddannelsesmarked medfører.

Derfor har man i Norge lagt op til, at antallet af regionale højskoler gennem sammenlægninger skal falde fra 109 til ca. 30.

Også i Danmark er der en udbredt forståelse for behovet for større enheder, og der er flere steder konkrete overvejelser i gang om at iværksætte både et øget samarbejde og egentlige fusioner mellem ens eller forskelligartede uddannelsesinstitutioner.

To pædagogseminarier i Storkøbenhavn har slået sig sammen, og i Helsingør har teknisk skole og handelsskolen fundet sammen.

Der ville også være perspektiver i vertikale fusioner, herunder mellem f.eks. et teknikum og en teknisk skole.

Sådanne relationer må opbygges ad frivillighedens vej. Der vil ikke blive lagt op til centrale pålæg om institutionssammenlægninger. Institutionerne må selv søge relevante partnere og forhandle styrelsesforhold, økonomiske rammer og bygningsmæssige forhold på plads.

Undervisnings- og Forskningsministeriets rolle vil være at fjerne hindringer for institutionsplaner om sammenlægninger og at tilskynde dertil på forskellig måde.

Bilag. Redegørelsens internationale sammenhæng

Eksempler:

- Det hollandske EF-formandskab
- Storbritannien
- Norge
- Sverige

Med en øget internationalisering af hele samfundslivet, medlemskab af EF med et åbent arbejdsmarked og en udvikling hen

[Undervisnings- og forskningsministeren]

imod et mere åbent uddannelsesmarked er det vigtigt, at vi følger med udviklingstendenserne i de andre lande og ruster dansk uddannelse og forskning til at indgå i det internationale samarbejde.

I EF har man i de seneste år sat fokus på de videregående uddannelser bl.a. i forlængelse af de uddannelsesprogrammer, der har haft stor gennemslagskraft på de videregående uddannelsesinstitutioner i EF, først og fremmest ERASMUS-programmet.

På baggrund af de her indhøstede erfaringer og to store konferencer, Leuven (1989) og Siena (1990), har EF-Kommissionen i oktober 1991 fremlagt en redegørelse om de højere uddannelser i Europa (et såkaldt Green Paper).

Det hollandske EF-formandskab

Samtidig har det hollandske EF-formandskab valgt de videregående uddannelser som et særligt indsatsområde for deres formandsperiode, og de har udpeget nogle af de hovedpunkter, der behandles i Kommissionens »Green Paper« som særligt væsentlige.

Det hollandske EF-formandskab har således lagt op til, at man i løbet af efteråret diskuterer, hvad der på fællesskabsplan kan gøres for:

- 1) at lette samarbejdet mellem de højere læreanstalter i Fællesskabet og dermed skabe større studenter- og lærermobilitet, jf. redegørelsens afsnit 2 og 5,
- 2) at vurdere kvaliteten af uddannelserne, jf. afsnit 5,
- 3) at udbygge Åben Uddannelse og fjernundervisning på universitetsniveau, jf. afsnit 2,
- 4) at forbedre uddannelsesstatistikkerne,
- 5) at styrke samarbejdet inden for pædagogisk forskning.

I en række EF-lande drøftes de nationale videregående uddannelsessystemers indretning sideløbende med de internationale aspekter. Det drejer sig især om Holland, Grækenland og Storbritannien (UK).

Storbritannien: »Higher Education – A new Framework«

I det følgende er Storbritannien valgt som eksempel på en national debat om de videregående uddannelser i et andet EF-land.

Regeringen i UK fremlagde således i maj 1991 et samlet forslag (et såkaldt White Paper) for Underhuset med titlen »Higher Education – A New Framework«.

Kort resumeret indeholder forslaget følgende elementer:

- 1) At skabe et enstrengt finansieringssystem for hele den videregående uddannelsessektor (universities, polytechnics og colleges).
- 2) At give »Polytechnics« adgang til at give akademiske titler og til at kalde sig »University«.
- 3) At integrere Open University yderligere i det samlede videregående uddannelsessystem, blandt andet gennem fælles finansieringskilde, jf. afsnit 2.
- 4) At styrke kvalitetsarbejdet ved at oprette et evalueringsinstitut (»external scrutiny by an independent quality audit unit developed essentially by the institutions themselves«), jf. afsnit 5.
- 5) At styrke rådgivningsstrukturen gennem oprettelse af nye rådgivende udvalg og af en enstrengt rådgivningsstruktur.
- 6) At indføre markedslignende finansierings-systemer for de videregående uddannelser, jf. afsnit 4.
- 7) At støtte anvendelsen af edb i undervisningen og forskningen på institutionerne.
- 8) At forenkle det samlede bevillingssystem ved at fastlægge et fælles finansår for alle videregående uddannelsesinstitutioner.
- 9) At styrke indsamlingen af data/statistik.

Der foregår for tiden en bred debat om indretningen af de videregående uddannelser i både Norge og Sverige. I det følgende er nogle af de væsentligste elementer i vore nabolandes overvejelser trukket op.

Norge: »Fra visjon til virke«

Den norske regering fremlagde i foråret stortingsmelding nr. 40 med titlen »Fra visjon til virke – Om høgre utdanning«.

Stortingsmeldingen er en beskrivelse af det videregående uddannelsessystems indre og ydre vilkår, de problemer, det står over for, og de forslag, regeringen fremsætter til løsning af problemerne.

Et flertal af Stortingets medlemmer har i juni 1991 i det store og hele støttet regeringens forslag.

Kort resumeret indeholder forslaget følgende elementer:

[Undervisnings- og forskningsministeren]

- 1) Den hastige teknologiudvikling, den øgede internationalisering og visse demografiske udviklingstræk stiller krav om modernisering af fagligt indhold og organisation af sektoren.
- 2) Institutionsstrukturen må forenkles. De mange små institutioner under de regionale højskolestyrelser må søge sammen i højskolecentre for at konsolidere institutionerne, styrke fagmiljøerne og sikre en mere rationel ressourcudnyttelse. Antallet af regionale højskoler skal reduceres fra 109 institutioner til ca. 30, jf. afsnit 7.
- 3) Institutionerne må gennem en ændring af styrelsesforholdene gives mere frihed, og ressourcetildelingen må i højere grad knyttes til mål og resultater, jf. afsnit 7.
- 4) Internationaliseringen af forskningen og uddannelserne må styrkes, jf. afsnit 5 og 6.
- 5) Der skal tilvejebringes flere studiepladser, og gennemførelsesprocenterne må forbedres, jf. afsnit 1 og 2.
- 6) Kvaliteten i uddannelserne skal øges. De studerende skal tilskyndes til at færdiggøre studierne på normeret tid. Forskeruddannelsen skal styrkes, jf. afsnit 5 og 6.
- 7) Læreruddannelsen skal styrkes, jf. den nye danske læreruddannelseslov.
- 8) Stillingsstrukturen skal forenkles.
- 9) Der skal foretages en analyse af finansieringsgrundlaget for de videregående uddannelser og af det norske SU-system.

Sverige: »Motion til Riksdagen. Sjupunktsprogram för at föra Sverige tillbaka till toppen«

Carl Bildt (m) og Bengt Westerberg (fp), der siden er blevet henholdsvis stats- og socialminister, har udarbejdet et forslag til, hvordan det svenske uddannelses- og forskningssystem internationale styrke kan genetableres (»Sverige skall tillbaka till toppen«).

Det overordnede middel til at opnå dette mål er at iværksætte en deregulering af sektoren, således at universiteterne i princippet bliver autonome institutioner »i förhållande till statsmaktarna«.

Forslaget udmøntes i et syvpunktsprogram, syv ledestjerner, der skal fungere som principielle retningslinier for det videre arbejde. Disse syv punkter, der ifølge forslaget skal være gennemført senest 1995, ser således ud:

1. Der oprettes et antal fri-universiteter og højskolar. De højere uddannelsesinstitutioner omdannes til selvejende institutioner. Institutionerne tilføres en vis »formue« fra staten.

Staten slutter kontrakt med institutionerne om et minimumoptag, om visse forskningsressourcer m.v. Inden for denne ramme skal institutionerne sælge undervisning og forskning i fri konkurrence.

De studerendes søgningsmønster skal have større indflydelse på dimensioneringen af de enkelte uddannelser og deres valg være bestemmende for ressourcernes fordeling mellem institutioner.

2. Grunduddannelserne skal styrkes både kvantitativt og kvalitativt. Der skal tilvejebringes ca. 18.000 flere uddannelsespladser, og deres kvalitet skal sikres gennem tilførsel af ressourcer i størrelsesordenen 1 milliard kr.
3. Rekrutteringen til forskeruddannelsen og til forskningsmiljøerne må forbedres.

Antallet af forskerstuderende skal fordobles. Der skal tilføres flere ressourcer til forskeruddannelsen.

4. Forskning og uddannelse skal ses i sammenhæng.

Institutionerne kan inden for en kontraktlig ramme disponere frit over deres bevillinger. Institutioner med en høj kvalitet i uddannelse og forskning præmieres.

Der skal tilskyndes til frivillige institutionssammenlægninger.

5. Der skal etableres en pulje til fornyelse af undervisnings- og forskningsapparat.

Der bør afsættes ca. 500 mio. kr. til at dække det umiddelbare investeringsbehov.

6. Internationaliseringen skal forstærkes. Der må afsættes flere midler til formålet.

De studerende skal have bedre sprogforberedende kurser, en større del af undervisningen skal foregå på fremmedsprog, og det skal være muligt at tage sin studiestøtte med til udlandet.

7. Den studieforberedende gymnasieuddannelse skal styrkes.

Styrkelsen skal tilvejebringes dels gennem ansættelse af mere personale med en videnskabelig baggrund, dels gennem øget sprogundervisning.

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Hovedelementerne i forslaget var indeholdt i den nye svenske regerings »Förklaring till Riksdagen« i begyndelsen af oktober.

Konklusion

Som det fremgår, foregår der overvejelser i store dele af Europa, som ligger på linie med dem, der er beskrevet i denne redegørelse.

Det er derfor vigtigt og naturligt, at de internationalt indhøstede erfaringer inddrages i det videre arbejde med moderniseringen af vore egne uddannelser.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.**Spm. nr. S 65**

1) Til *udenrigsministeren* af:

Gade (SF):

»Agter den danske regering i de fortsatte drøftelser på EF's regeringskonferencer at fastholde det danske nej til at inddrage forsvarspolitik i EF-samarbejdet samt at fastholde enstemmighedskravet, når det gælder udenrigspolitiske beslutninger?«

Skriftlig begrundelse

Efter offentliggørelsen af det engelsk-italienske udspil og senere afholdelse af et særligt »fraktionsmøde« for en særlig gruppe EF-lande er udviklingen af en fælles forsvarspolitik i EF og i tilknytning til EF for alvor sat på EF's dagsorden, ligesom mange lande nu kræver flertalsafgørelser i udenrigspolitikken. I Danmark har dette skabt nogen usikkerhed. Derfor ønsker spørgeren, at regeringen tilkendegiver en klar vilje til at fastholde de to betingelser, som et næsten enigt Folketing indtil nu har sluttet op bag.

Gade (SF):

Da spørgsmålet blev stillet, var det aktualiseret af det italiensk-engelske udspil om forsvarssamarbejde i EF. Det er blevet yderligere aktualiseret af et fransk-tysk udspil af 14. oktober, og her mindre end to måneder før afslutningen på regeringskonferencerne må man jo konstatere, at Danmark er under et stadig sti-

gende pres for at fravige de synspunkter, som er fremført – vel af et enigt dansk Folketing – om at sige nej til at inddrage forsvarspolitik i EF og til at fastholde enstemmighed, når det gælder udenrigspolitik.

Grunden til, at jeg nu gerne vil have udenrigsministeren til at bekræfte, at det er den danske forhandlingslinje i de kommende måneder, er netop, at vi nu står i en fase, hvor der vil blive lagt et betydeligt pres på Danmark for at fravige disse synspunkter.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg kan gøre mit svar ganske kort, og det kan jeg gøre ved at slå fast, at regeringens forhandlingsgrundlag i regeringskonferencen om politisk union er det danske memorandum fra oktober 1990, og det er de konkrete tekstforslag, der stammer fra marts 1991. Der er her tale om to papirer, som støttes af et bredt flertal her i Folketinget.

Gade (SF):

Jeg vil sige tak for svaret. Det var jo kort, og ministeren sagde, at det er regeringens forhandlingsgrundlag fortsat at sige nej til at inddrage forsvarspolitik i EF-samarbejdet og fastholde enstemmighedskrav; sådan må jeg forstå svaret. Det er jo for så vidt godt, og jeg vil vælge ikke at opfatte, at ministeren ikke svarede direkte på spørgsmålet, men i stedet for henvisede til et forhandlingsgrundlag.

Jeg vil vælge at tolke det som et ja til, at det danske nej står fast.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jamen hr. Gade må fortolke det, som jeg sagde, som han vil. Jeg mener, at jeg udtrykte mig ganske klart.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 82

2) Til *udenrigsministeren* af:

Jørgen Estrup (RV):

»Mener udenrigsministeren, at hensynet til dansk landbrugs afsætning går forud for en effektiv bekæmpelse af sult i den tredje verden?«

[Jørgen Estrup]

Skriftlig begrundelse

I en rapport om Danmarks fødevarerbistand til udviklingslandene har professor Per Pindstrup-Andersen, der internationalt betragtes som en kapacitet inden for fødevarøkonomi, påpeget, at der er rige muligheder for at gøre dansk fødevarerbistand gennem FN's World Food Programme mere effektiv. Dette kræver imidlertid, at den danske bistand ikke som nu bindes til indkøb af bestemte danske landbrugsprodukter. Bl.a. vil indkøb af amerikansk sojamel give et 13 gange så stort proteintilskud som leverance af dansk smelteost.

På den baggrund udtaler formanden for Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde, Peder Elkjær, til Information den 15. oktober 1991:

»Jeg er på mange måder meget enig i, at det ville være det objektivt rigtige, at man foretog en afbinding.«

Som begrundelse for alligevel ikke umiddelbart at ville opfordre Danida til en afbinding af støtten anfører formanden:

»Det vil rejse nogle øjeblikkelige problemer. Landbruget har jo – specielt med henblik på fødevarerbistanden – udviklet nogle særlige produkter, kødkonserver og navnlig smelteost på dåse. Det er sket efter omfattende markedsstudier, især i lande med en lidt højere levestandard, bl.a. De Capverdiske Øer.

Sådan er verden nu indrettet, og selv om jeg ikke er enig i det, så forstår jeg godt erhvervslivets og producenternes kamp for at sikre en afsætning. Men objektivt set er jeg enig med Pindstrup-Andersen. Det er en god rapport, som skal diskuteres med erhvervet.«

Jørgen Estrup (RV):

Danida har bedt professor Pindstrup-Andersen om at udfærdige en rapport om dansk fødevarerbistand, specielt gennem World Food Programme. Den rapport er nu kommet og er en ganske kritisk rapport, kritisk ikke over for World Food Programme, men over for den måde, dansk bistand udformes på. Jeg vil gerne have lov at citere fra rapporten, hvor Pindstrup-Andersen siger:

»Udformningen af dansk bistand til ulandene er bestemt af en overordnet målsætning om at fremme økonomisk vækst og bekæmpe fattigdom i ulandene. Ifølge folketingsbeslutning skal dansk erhvervsliv kun tilgodeses i bistan-

dens udformning, hvis denne målsætning ikke derved kompromitteres, og så kun i det omfang dansk erhvervsliv er konkurrencedygtigt.

Brug af bistan midler til opkøb af kødkonserver og smelteost til markedspris til brug for WFP synes at stride mod disse principper, idet både WFP's effektivitet og effekten i modtagerlandene kunne forøges kraftigt, hvis de danske WFP-bidrag blev ydet i andre varer eller i kontantydelse. Dette gælder i særlig grad for så vidt angår ernæringseffekten, fordi en meget større mængde protein og energi kunne overføres fra andre fødevarer som sojamel eller ærter.«

Op det foranlediger mit spørgsmål, om det er hensynet til dansk landbrugs afsætning, der går forud for hensynet til en effektiv afhjælpning af sulten.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Til det spørgsmål er svaret klart: Nej, det er det ikke.

Sult og underernæring er jo et stort og voksende problem i den tredje verden, og alle prognoser viser, at i dette årti vil behovet for fødevarerbistand vokse. Det er klart, at derfor spiller fødevarerbistand også en stor rolle i den danske bistand.

Det er jo kun naturligt, at når vi yder den form for bistand – som i øvrigt alle andre former for bistand – så søger vi at inddrage dansk erhvervsliv; det har vi i øvrigt gjort, lige siden vi begyndte at give dansk udviklingsbistand. Og det er klart, at dansk landbrug også skal have mulighed for at afsætte varer til Verdensfødevarerprogrammet, men det skal selvfølgelig ske under den klare forudsætning, at varerne opfylder modtagerlandenes behov, opfylder de prioriteter, som opstilles af Verdensfødevarerprogrammet, og i øvrigt den målsætning, der gælder for dansk bistandspolitik.

Dér er det sådan, at Danmark binder de to tredjedele af sit bidrag til Verdensfødevarerprogrammet til indkøb i Danmark. Vi binder altså to tredjedele. Men om det vil jeg sige, at det er en bindingsgrad, der er mindre end den, som de fleste andre giverlande praktiserer, og varevalget bestemmes af Verdensfødevarerprogrammet i samråd med det danske Landbrugsministerium, der for øvrigt er dem, der administrerer vores bistand til programmet.

[Udenrigsministeren]

Men da der jo er tale om udgifter, der kommer over vores udviklingsbistandsbevillinger, og da fødevarebistand er et element af betydelig vigtighed i den samlede udviklingsbistand, så har vi i Udenrigsministeriet fundet det naturligt at få udarbejdet netop denne rapport om fødevarebistand, herunder altså dansk fødevarebistand, og vi må jo så nu sammen med Verdensfødevareprogrammet se nærmere på den kritik, som professor Pindstrup-Andersen har rejst af sammensætningen af dansk fødevarebistand.

For det er klart, at her må vi også sikre den størst mulige udviklingseffekt og integration i modtagerlandenes udviklingsstrategier, og det er klart, at inden for de rammer må det være Verdensfødevareprogrammet, der frit afgør, hvad det så er for danske landbrugsvarer, der bedst tilgodeser disse formål.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg vil gerne sige tak for svaret, som jeg synes var et meget klart nej, og det glædede mig selvfølgelig. Jeg synes også, det var et ganske udførligt svar, men måske mindre udførligt med hensyn til, hvad regeringen og ministeren konkret har tænkt sig at gøre.

Jeg har bemærket i Pindstrup-Andersens rapport, at man netop anfører, at Landbrugsministeriet giver andre oplysninger om bindingens grad end dem, som man får fra World Food Programme, som siger, at der er en meget klar liste, som man skal vælge imellem, hvor Landbrugsministeriet – og jeg citerer fra Pindstrup-Andersens rapport – siger: »Fra Landbrugsministeriets side hævdes det, at alle danske fødevarer står til rådighed for WFP, og at varesortimentet er bestemt af WFP's ønsker og behov.«

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han er enig med World Food Programme eller med Landbrugsministeriet, og hvis der er en tvivl, om ministeren så vil sørge for, at den tvivl nu bliver opklaret.

Desuden vil jeg gerne vide noget mere om, hvad vi kan vente for initiativer fra ministeriet, og hvordan Folketinget, eventuelt via Folketingets Udenrigsudvalg, vil blive underrettet om det videre forløb.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg vil meget gerne bidrage til at få opklaret

den eventuelle tvivl, der måtte være. En rimelig måde at gøre det på og referere tilbage på ville vel være, når vi har undersøgt tingene, da at komme med en skriftlig redegørelse til Folketingets Udenrigsudvalg som en slags reaktion på Pindstrup-Andersens redegørelse, og det vil jeg da gerne her give tilsagn om at gøre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 66

3) Til *skatteministeren* af:

Ole Donner (FP):

»Finder ministeren det rimeligt, at Landskatteretten under henvisning til en Vestre Landsrets-dom af 27. december 1979 lader borgere, som har et nært familiemedlem boende, beskatte af en fiktiv lejeværdi, al den stund nævnte landsretsdom er tilsidesat ved højesteretsdom af 8. februar 1980?«

Skriftlig begrundelse

I svarene på spørgsmål S 871, S 875 og S 876 (1990-91, 2. samling) har ministeren givet udtryk for sympati for borgere, der tager sig af et ældre familiemedlem i stedet for at lade det offentlige overtage opgaven.

I besvarelsen af spørgsmål S 876 bruger ministeren den af ligningsmyndighederne konstruerede argumentation om, at ved udlejning til lav leje »oppebærer ejeren i realiteten et beløb, som straks tilbagegives som en gave«.

I UFR 1972, side 201, har professor Thøger Nielsen påvist, at en mindre konstrueret tankegang fører til, at man – med tvivlsom hjemmel – beskatter uudnyttede indtægtsmuligheder ganske særligt i lejesager.

Man kunne lige så godt lade den, der skriver en artikel uden honorar, beskatte af et beløb, som ligningsmyndighederne anser for et normalt honorar, osv.

I den forannævnte højesteretsdoms præmisser findes en passus, der direkte henviser til problematikken om beskatning af uudnyttede indtægtsmuligheder. Det siges i dommen, at der efter den første procedure ikke er »taget stilling til det principielle spørgsmål, hvorvidt (en skatteyder) i medfør af .. statsskatteloven .. ville kunne beskattes af en lejeindtægt, som ikke er oppebåret, men som kunne være opnået ved betingelse af en højere leje«.

[Ole Donner]

På dette grundlag forekommer det helt uforståeligt, at Landsskatteretten fortsat støtter en praksis på en Vestre Landsrets-dom, som end ikke er citeret i ligningsvejledningen eller kommenteret i den øvrige skattelitteratur.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

I begrundelsen til sit spørgsmål nævner hr. Ole Donner en landsskatteretssag og to domme afsagt af landsretterne. Den landsskatteretssag og de to domme, der er nævnt i spørgsmålet, drejer sig om fradrag for løbende ydelser og ikke om beskatning af lejeværdi. Det centrale spørgsmål i alle tre sager var, om betingelserne for at foretage fradrag var opfyldt.

I den kendelse, som Landsskatteretten afsagde i juli 1990, fandt Landsskatteretten ikke, at betingelserne for fradrag var opfyldt, og i den forbindelse henviste Landsskatteretten til en Vestre Landsrets-dom fra 1979, hvor betingelserne heller ikke var opfyldt.

Så nævner hr. Ole Donner i begrundelsen for sit spørgsmål en tredje sag, som handler om en dom afsagt af Østre Landsret. Her fandt Østre Landsret, at betingelserne for fradrag var opfyldt. Men jeg vil gerne understrege over for hr. Ole Donner, at den ene afgørelse strider ikke mod den anden afgørelse. I det ene tilfælde fandt retten efter en konkret vurdering, at betingelserne for fradrag ikke var opfyldt, i det andet tilfælde fandt retten efter en konkret vurdering, at betingelserne for fradrag var opfyldt, og de behøver ikke nødvendigvis at stride mod hinanden; det beror på en helt konkret vurdering.

Jeg tror, hr. Ole Donner vil have forståelse for, at jeg i lovgivningen ikke har hjemmel til at blande mig i kendelser afsagt af Landsskatteretten, og derfor kan jeg heller ikke gå ind i en drøftelse af rigtigheden eller rimeligheden af en konkret afgørelse fra Landsskatteretten.

Ole Donner (FP):

Jeg takker ministeren for svaret, og jeg vil gerne sige til ministeren, at i mit spørgsmål havde jeg netop heller ikke nævnt bestemte sager; mit ønske var alene at spørge ministeren, om ministeren er enig med mig i, at man principielt ikke kan henvise til en dom, hvis den er omstødt ved en anden og højere instans. Men så blev jeg ringet op af Skatteministeriet, som ønskede at få nogle konkrete sager, og det er derfor, jeg har nævnt dem.

Men det, jeg mener er væsentligt, er, at der i højesteretsdommen skrives: »Efter den af indstævnte førte procedure er der ikke taget stilling til det principielle spørgsmål, hvorvidt indstævning medfører, at den af appellanten påberåbte bestemmelse i statsskattelovens § 4, litra B, vil kunne beskattes af en lejeindtægt, som ikke er oppebåret, men som kunne være opnået ved betingelse af en højere leje.«

Det var alene det, jeg gerne ville have ministeren til at svare på, altså om ministeren i princippet mener, at man ikke kan henvise til en dom, som er omstødt af en højere instans. Det vil jeg meget gerne have svar fra ministeren på.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Som jeg anførte i mit svar, så er de pågældende domme afsagt med udgangspunkt i en konkret vurdering af omstændighederne i de enkelte sager, og det vil sige, at det er baseret på en konkret vurdering, at Vestre Landsret i det ene tilfælde når det resultat, at der ikke er grundlag for fradrag, og at Østre Landsret i en anden sag, som har en anden karakter, når det modsatte resultat, nemlig at der er grundlag for fradrag.

Derfor kan jeg selvfølgelig sige, at man altid skal være varsom med principielt og generelt at støtte sig til domme, der er afsagt med udgangspunkt i helt konkrete situationer.

Ole Donner (FP):

Jeg siger endnu en gang tak til ministeren, og jeg ved, at ministeren og jeg er ret enige i det urimelige i, at personer overhovedet beskattes af sådanne fiktive indtægter. Som jeg også nævner i min begrundelse, kunne man med lige så stor ret beskatte folk, der har skrevet en artikel uden at få honorar for den, til et beløb, som ligningsmyndighederne fastsatte, som de syntes var rimeligt.

Men jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren vil medvirke til at ændre lovgivningen på dette område, hvis det kan gøres, uden at der bliver yderligere bureaukrati, og uden at det bliver mere administrativt besværligt. Hvis der kan findes en løsning på, at man ændrer disse ting, så vil jeg gerne spørge, om ministeren allerede nu vil tilkendegive at være positiv over for en løsning – hvis det overhovedet kan lade sig gøre. Jeg ved jo, at i forbindelse med

[Ole Donner]

de domme, der har været nævnt, bl.a. ovre fra Als og fra Jylland, hvor man har haft ældre eller syge familiemedlemmer boende og så har fået et skattesmæk bagefter, har ministeren tidligere givet udtryk for, at han var positiv.

Men jeg vil meget gerne lige til slut spørge, om ministeren er positiv over for en ændring af loven, hvis det kan gøres, uden at det bliver mere besværligt, og uden at det bliver mere bureaukratisk.

Taanquist (S):

Jeg synes også, det ville være rart, hvis vi nåede til afslutningen på denne sag – jeg kan ikke rigtig vurdere ud fra det, der bliver sagt nu, om vi nærmer os afslutningen – men jeg vil gerne stille skatteministeren tre konkrete spørgsmål for at få klarlagt, hvor vi er.

For det første vil jeg gerne spørge, om skatteministeren mener, at Skatteankenævnet i Nordborg Kommune har handlet korrekt i deres afgørelse.

For det andet vil jeg gerne spørge skatteministeren, om man fra Skatteankenævnets side havde andre muligheder. Her tænker jeg på, om det i kraft af, at det er et decentralt organ, måske kunne se lempeligere på reglerne.

Og for det tredje vil jeg gerne spørge skatteministeren, om skatteministeren på grundlag af de undersøgelser, som han har bebudet i svaret til mig, agter at fremsætte forslag til ændring af reglerne, og – det ved jeg ikke om jeg kan spørge om – om han eventuelt ved, da han tidligere har henvist til socialministeren, om socialministeren agter at lave ændringer i de regler, der gælder på dette område.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Først vil jeg til hr. Taanquist svare, at der ikke foreligger noget fra mig om, at skatteankenævnene skulle have truffet en ukorrekt afgørelse eller have undladt at tage ting i betragtning, som burde tages i betragtning. Men, som jeg før nævnte, sager, der ligger i ligningssystemet og følger den normale klageadgang, har jeg jo ingen mulighed for som skatteminister at blande mig i.

Og til både hr. Ole Donner og hr. Taanquist vil jeg svare, at efter min opfattelse er der i høj grad grund til at overveje, om vi bør gennemføre en lovændring, så vi i disse sager kan få et regelsæt, der vil blive opfattet som mere rime-

ligt og mere tidssvarende, og på en sådan måde, som hr. Ole Donner nævnte det, at det ikke skaber uigennemsigtighed, uklarhed og mere administration. Sådanne overvejelser er vi i gang med i ministeriet.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige svar på spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Aage Brusgaard: spm. nr. S 1 og 12

Hanne Andersen: spm. nr. S 2

Kirsten Jacobsen: spm. nr. S 3 og 4

Tom Behnke: spm. nr. S 6

Jens Thoft: spm. nr. S 7, 8, 18, 21–24 og 36–39

Lilli Gyldenkilde: spm. nr. S 9

Lise Hækkerup: spm. nr. S 10 og 11

Jytte Andersen: spm. nr. S 14 og 15

Kaj Poulsen: spm. nr. S 16

Tommy Dinesen: spm. nr. S 17

Køpke Christensen: spm. nr. S 19 og 20

Kim Behnke: spm. nr. S 25

Jan Petersen: spm. nr. S 28

Jørgen Lenger: spm. nr. S 41

Spm. nr. S 1

Til *boligministeren* (1/10 91) af:

Aage Brusgaard (FP):

»Vil ministeren pålægge kommunerne at administrere de nye boligforbedringstilskud ens, når det gælder definitionen af arbejds løn?«

Begrundelse

Ved ansøgning om tilskud til forbedringsarbejder er der en række kommuner, som tillader, at den arbejds løn, som er medgået til produktion af de enkelte komponenter, som håndværkeren anvender ved forbedringsarbejdet, også kan gøres til genstand for tilskudsberegning. Andre kommuner fastholder, at alene den lønudgift, selve håndværkeren har, må medregnes i tilskudsopgørelsen.

I en konkret sag fra Mors (Morsø Folkeblad den 7. september) har man oplevet, at nogle

[Aage Brusgaard]

kommuner tillader, at den arbejdskraft, f.eks. en vinduesfabrik anvender for at fremstille vinduet, må medregnes i tilskudsregnskabet, mens andre kommuner anser vinduets samlede pris for at være en materialepris uden tilskudsmulighed.

Da der sikkert også andre steder i landet er lignende problemsituationer, vil spørgeren bede ministeren om at præcisere over for kommunerne, hvorvidt arbejdskraftdelen af en komponentpris er tilskudsberettiget.

Svar (8/10 91):

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Der er ved gennemførelsen af loven om statstilskud til forbedringsarbejder m.v. i helårsboliger lagt vægt på, at ordningen skal fungere så enkelt og ubureaukratisk, at administrationen, der ifølge loven fuldt og helt er henlagt til de enkelte kommuner, kan reduceres til et minimum.

I den til loven knyttede bekendtgørelse (Bygge- og Boligstyrelsens bekendtgørelse nr. 479 af 25. juni 1991) er optaget lister over arbejder, hvortil der kan ydes tilskud. Det er kommunerne, der træffer afgørelse om, hvorvidt konkret ansøgte arbejder er omfattet af disse lister. Kommunalbestyrelsens afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Denne decentrale administration af loven vil altid rumme mulighed for, at administrationen – inden for lovens rammer – ikke bliver helt ens i alle kommuner.

For så vidt angår det i spørgsmålet nævnte konkrete eksempel om tilskud til udgiften til arbejdsløn vedrørende fremstillingen af produkter, der indgår i et arbejde omfattet af loven, kan det oplyses, at loven ikke hjemler mulighed for tilskud til lønandelen på industrifremstillede produkter.

Da Bygge- og Boligstyrelsen efter lovens ikrafttræden blev opmærksom på, at enkelte kommuner havde problemer med fortolkningen af dette spørgsmål, blev der den 9. september 1991 – dvs. 2 dage efter artiklen i Morsø Folkeblad, hvortil spørgeren henviser i begrundelsen – udsendt en cirkulæreskrivelse til alle kommunalbestyrelser med følgende omtale af spørgsmålet:

»Fabriksfremstillede vinduer, døre m.v.

I henhold til tilskudsloven kan der ydes tilskud til løn og avance vedrørende arbejder omfattet af positivlisterne, som udføres på beboelsesejendommen, jf. lovens §§ 5 og 9.

For så vidt angår døre, vinduer, køkkener m.v. kan der ikke ydes tilskud til arbejdslønnen vedrørende produktionen af de fabriksfremstillede materialer/produkter, hvorimod der kan ydes tilskud til håndværkerens arbejdsløn, såfremt han både fremstiller produktet for kunden samt foretager montering på ejendommen.

Det er i øvrigt kommunalbestyrelsen, der i de konkrete tilfælde vurderer, hvorvidt der er tale om håndværksfremstillede eller industrifremstillede produkter.«

Det er hermed sikret, at kommunernes grundlag for en ensartet administration af bl.a. spørgsmålet om tilskud til lønandelen af industrifremstillede produkter er til stede.

Spm. nr. S 2

Til *udenrigsministeren* (1/10 91) af:

Hanne Andersen (S):

»Vil udenrigsministeren oplyse, hvilke initiativer regeringen har taget for at hjælpe Albanien både med praktisk parlamentarisk hjælp i den spirende demokratiske proces og med fødevarehjælp, hjælp til forbedret sundhedstilstand og knowhow på landbrugs- og industriområdet, og om regeringen har taget selvstændige initiativer eller taget initiativer via FN eller EF?«

Begrundelse

Fra den 1. til den 6. september var spørgeren udsendt af Folketinget for at deltage i National Democratic Institute for International Affairs' rejse til Albanien, hvor dagsordenen var The Function of Multiparty Parliaments.

Forud for rejsen havde FN besøgt Albanien og sammenlignet forholdene dér med forholdene i Sudan.

I Albanien er der allerede hungersnød. Markerne ligger brak. Familierationerne pr. måned (til en familie på 4–5 personer) er ca. 4 kg kød, 2 kg ris, 1 kg smør, 2 kg ost, 3 kg olie, 4 kg sukker, 2 kg mel, 200 g kaffe, 3 stk. sæbe til al form for vask og hygiejne. Der er intet ud over denne ration. Ingen kartofler, spaghetti, brød, grønsager, frugt eller mælk. Kvinder kan på

[Hanne Andersen]

grund af underernæring kun amme de nyfødte ca. 1 måned. Familieplanlægning findes ikke. Abort er ikke legal. Det demokratisk valgte parlament har ingen værktøjer.

tal til de lukkede seriereservefonde, og vil ministeren ligeledes redegøre for, hvorfor disse midler ikke for længst er tilbageført?»

Svar (11/10 91):

Udenrigsministeren (Poul Schlüter, fg.):

Det første pluralistiske parlamentsvalg i Albanien fandt sted den 31. marts 1991. Valget blev overvåget af en række udenlandske observatører, herunder to danske folketingsmedlemmer. Den fortsatte demokratiske udvikling i Albanien har efterfølgende resulteret i, at landet i juni 1991 kunne optages som fuldgyldigt medlem af Den Europæiske Sikkerheds- og Samarbejdskonference (CSCE).

Regeringen har med opmærksomhed fulgt den forværrede økonomiske udvikling i Albanien.

Danmarks bidrag til Albanien på det økonomiske område sker i første række gennem Danmarks deltagelse i EF-foranstaltninger:

EF-rådsmødet (udenrigsministrene) besluttede den 3.—4. oktober 1991 at yde fødevarerbidand i form af op til 100.000 t hvede til Albanien.

Desuden har Kommissionen i juli og august 1991 besluttet at stille i alt 4 mio. ECU til rådighed som nødhjælp og humanitær hjælp.

Endvidere vedtoges det på rådsmødet (udenrigsministrene) den 3. oktober 1991 at give mandat til at forhandle en handels- og samarbejdsaftale med Albanien, ligesom Albanien er optaget som modtagerland af G-24-bistand til støtte for reformprocessen, herunder af EF's PHARE-bistand.

Regeringen har endelig i august 1991 bevilget 1 mio. kr. i humanitær bistand til Albanien. Beløbet forudses anvendt til indkøb af fødevarer og vil blive fordelt gennem ASF-Dansk Folkehjælp.

Spm. nr. S 3

Til *boligministeren* (1/10 91) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorledes Kreditforeningen Danmarks overdækning i sidste regnskabsår ville have været, såfremt de lukkede seriereservefondes andel af midlerne på kursreguleringskontoen var tilbageført sidste år sammen med den uretmæssigt overførte kapi-

Begrundelse

Af Kreditforeningen Danmarks regnskab for 1990 fremgår det, at instituttets overdækning var 775,8 mio. kr. I dette regnskab havde KD ikke foretaget overførsel af de lukkede seriereservefondes andel i den såkaldte kursreguleringskonto, på trods af at Justitsministeriets notat fra juni 1990 fastslog, at også kursgevinster og forrentninger vedrørende de lukkede seriereserver skulle overføres til de relevante reservefonde, og at det altså ikke længere kunne accepteres, at disse midler figurerede på kursreguleringskontoen.

Kursreguleringskontoen udgør nu ca. 2,7 mia. kr., og KD's bestyrelsesformand, Henning Vang Jensen, udtalte for nylig i forbindelse med den ekstraordinære generalforsamling, at det beløb, der burde have været overført, var på mellem en halv og 1 mia. kr. Presseforlydender hele sommeren har gentagne gange opereret med en andel på omkring 1 mia. kr., uden at KD har protesteret. Men selv om det rigtige tal kun er 750 mio. kr., er det en kendsgerning, at KD's regnskab for 1990 ville have vist, at KD var i underdækning i forhold til kapitalkravet.

Den eneste troværdige grund til, at midlerne ikke er tilbageført, er, at regeringen af hensyn til KD's overlevelse har ventet med at stille krav, indtil muligheden for at tilvejebringe kapital var på plads. På tilsvarende vis blev det sidste år lige pludselig muligt med tilbagevirkende kraft at indregne den solidariske hæftelse i kapitalopgørelsen.

Der henvises i øvrigt til Morgenavisen Jyllands-Postens artikler fra den 21. og 26. september 1991.

Svar (11/10 91):

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Finanstilsynet har oplyst følgende:

»Finanstilsynet anmodede i marts måned 1991 Kreditforeningen Danmark om at redegøre for forholdene omkring kursreguleringskontoen, idet det er Finanstilsynets opfattelse, at kursgevinster/-tab på fondsbeholdningen skal betragtes på lige fod med renter i forbin-

[Boligministeren]

delse med opgøreslen af den andel af reserverne, der tilkommer en serie med tilbagebetalingspligt.

På baggrund af kreditforeningens redegørelse herfor af juni 1991 anmodede Finanstilsynet herefter Kreditforeningen Danmark om at opgøre de med en tilbageførsel forbundne økonomiske konsekvenser. Kreditforeningen Danmark har den 20. september 1991 meddelt Finanstilsynet, hvilke beløb instituttet mener der skal overføres til de ældre serier med tilbagebetalingspligt fra før 1972. Beregningerne er attesteret af Kreditforeningens generalforsamlingsvalgte revision.

Finanstilsynet har efterfølgende anmodet Revisionsfirmaet Ernst & Young A/S om at foretage den nødvendige kontrol af Kreditforeningen Danmarks opgørelser, idet disse bygger på komplicerede beregninger, og man har fra Finanstilsynets side lagt vægt på, at der foretages en korrekt opgørelse ikke mindst af hensyn til instituttets øvrige låntagere.

Herefter vil Finanstilsynet give Kreditforeningen Danmark det endelige påbud om, hvilke midler fra kursreguleringskontoen der tilkommer de enkelte serier fra før 1972.

Det vil, så snart de endelige opgørelser foreligger fra Revisionsfirmaet Ernst & Young A/S, være muligt at konstruere en (teoretisk) opgørelse af Kreditforeningen Danmarks kapitaldækning ved udløbet af forrige regnskabsår.«

Jeg kan henholde mig hertil.

Spm. nr. S 4

Til *justitsministeren* (1/10 91) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren bekræfte, at den tilbageførsel af de uretmæssigt overførte reservefondsmidler fra de lukkede seriereserver i Kreditforeningen Danmark, som ifølge Justitsministeriets notat fra juni 1990 skulle finde sted, også omfattede disse seriers andele af den såkaldte kursreguleringskonto, og vil ministeren ligeledes bekræfte, at det var ministeriets opfattelse, at de uretmæssigt overførte midler straks skulle tilbageføres?«

Begrundelse

Det findes ikke bare betænkeligt, men også aldeles uacceptabelt, at midlerne fra kursregu-

leringskontoen endnu ikke er tilbageført, og det er svært at opfatte situationen anderledes, end at man i Boligministeriet forsøger at holde kunstigt liv i Kreditforeningen Danmark, der uden midlerne må antages at være uden den fornødne kapital til fortsat nyudlån, ligesom instituttet på denne måde har undgået at komme i en situation, hvor underdækningen ville være åbenbar.

Det har været fantastisk at opleve et ministerium, som har brugt alle kneb for at sikre, at lånerne og obligationsejere blev holdt i uvidenhed om, at det hele var en nyopførelse af »Kejserens nye Klæder«. Hverken lånerne (ejerne) eller de obligationsejere, der har haft tillid til gamle dogmer om guldrandede papirer, har måttet få det mindste nys om situationens alvor.

Da området er af så stor samfundsmæssig betydning og direkte berører så mange enkeltpersoner og deres økonomi, er dækmanøvrer som den foreliggende helt uacceptable i et samfund, hvor man bryster sig af demokrati og retssikkerhed.

Svar (8/10 91):

Justitsministeren (Engell):

I Justitsministeriets notat af 11. juni 1990 om de ældre seriers reservefonde i Kreditforeningen Danmark er der ikke taget udtrykkelig stilling til spørgsmålet om de ældre seriereservefondes andel af den såkaldte kursreguleringskonto i Kreditforeningen Danmark.

Finanstilsynet har imidlertid over for Justitsministeriet oplyst, at man har behandlet dette spørgsmål. Det er Finanstilsynets opfattelse, at kursgevinster og -tab på fondsbeholdningen skal betragtes på lige fod med renter i forbindelse med opgørelsen af den andel af reserverne, der tilkommer en serie med tilbagebetalingspligt. Finanstilsynet har tilkendegivet denne opfattelse over for Kreditforeningen Danmark og anmodet Kreditforeningen om en redegørelse for, hvorledes man har behandlet kursgevinster og -tab i relation til serierne med tilbagebetalingspligt.

Spm. nr. S 6

Til *justitsministeren* (1/10 91) af:

Tom Behnke (FP):

[Tom Behnke]

»Vil ministeren foranledige, at der udarbejdes og udsendes en bekendtgørelse til politikredsene om den praktiske behandling af overtrædelser af dyreværnsloven?«

Begrundelse

Dyreværnsloven blev vedtaget i sidste samling og er nu gældende lov på området.

Spørgeren er imidlertid bekendt med, at det er de færreste politikredse, der har kapacitet til at behandle overtrædelser af dyreværnsloven på en seriøs og tilfredsstillende måde.

Det vil derfor være ønskeligt, om ministeren udarbejder en bekendtgørelse, der vejleder politikredsene om sagsgangen fra anmeldelse til afslutning af sagerne.

Svar (8/10 91):

Justitsministeren (Engell):

Efter retsplejelovens ordning påhviler det politiet at efterforske og forfølge forbrydelser. Dette gælder såvel efterforskning af formodede overtrædelser af særlovgivningen – herunder dyreværnsloven – som efterforskningen af overtrædelser af straffeloven. Det tilkommer anklagemyndigheden – normalt vedkommende statsadvokat eller politimesteren – at rejse tiltale i sådanne sager.

Efter Justitsministeriets opfattelse knytter der sig ikke sådanne generelle tvivlsspørgsmål eller særlige problemstillinger til overtrædelser af dyreværnsloven, at der er grundlag for at fastsætte almindelige regler vedrørende disse sagers behandling og afgørelse. Sagerne kan således på fuldt forsvarlig måde behandles under iagttagelse af de almindelige regler for straffesagers behandling, herunder de bestemmelser, der gælder for anklagemyndigheden, om forelæggelse af konkrete straffesager og tilsyns- og instruktionsbeføjelse i forbindelse med behandlingen af sådanne sager.

Spm. nr. S 7

Til *justitsministeren (1/10 91)* af:

Jens Thoft (SF):

»I mit forsøg på at opspore, hvor de CIA-våben, der er tilgået visse danske kredse i halvtredsernes begyndelse, er blevet af, og i forlængelse af spørgsmål nr. S 866 og S 950 i sidste samling ønsker jeg oplyst, om det kan være

korrekt, at rigspolitichefen ikke har nogen fortegnelse over, hvor mange og hvilke typer våben der er blevet indleveret under frit lejde-aktionerne. Såfremt en sådan fortegnelse findes, skal jeg anmode om et eksemplar.«

Begrundelse

I sit seneste svar på spørgsmål nr. S 950 svarer ministeren mig, at der ikke foreligger nogen umiddelbart tilgængelig opgørelse over, hvilke våbentyper der blev indleveret under de tidligere frit lejde-aktioner. Men eftersom politiet er kendt for meget stor grundighed, herunder også grundighed, når det drejer sig om statistisk materiale, hvilket enhver kan overbevise sig om ved at kigge i årsberetningen, forekommer det helt usandsynligt, at der ikke er sket en registrering af, hvilke våben der er indleveret i forbindelse med frit lejde-aktionerne. Ja, formentlig har politiets grundighed været så stor, at man har registreret nummeret på hvert eneste våben. Jeg skal derfor endnu en gang anmode ministeren om at bestræbe sig på at besvare det spørgsmål, jeg har stillet.

Svar (9/10 91):

Justitsministeren (Engell):

Som det fremgår af min besvarelse af spørgsmål nr. S 950, har rigspolitichefen over for Justitsministeriet oplyst, at der ikke foreligger nogen umiddelbart tilgængelige opgørelser, der kan angive, om og i bekræftende fald i hvilket omfang der i forbindelse med frit lejde-aktioner eller politiets beslaglæggelser af våben efter 2. verdenskrig måtte være indgået våben af den i spørgsmål nr. S 950 nævnte art.

Rigspolitichefen har i anledning af spørgsmål nr. S 7 over for Justitsministeriet tilføjet, at frit lejde-aktionerne har været tilrettelagt således, at indlevering af våben er foregået lokalt henholdsvis i politikredsene eller i rigspolitichefens tekniske afdelinger rundt omkring i landet. I forbindelse med den seneste frit lejde-aktion i 1986 kunne våbnene endvidere indleveres til militære myndigheder rundt omkring i landet. Under hensyn til den nævnte måde, som frit lejde-aktionerne er gennemført på, er der ikke udarbejdet samlede oversigter over de enkelte indleverede våben med angivelse af type og nummer.

[Justitsministeren]

En nærmere belysning af det rejste spørgsmål ville ifølge rigspolicechefen i givet fald nødvendiggøre en meget ressourcekrævende gennemgang af eventuelt bevarede oplysninger i de enkelte politikredse m.v.

Som det ligeledes fremgår af min besvarelse af spørgsmål nr. S 950, har hverken Forsvarsministeriet eller Justitsministeriet kendskab til, at CIA skulle have foretaget særlige forsendelser af våben til Danmark via Military Assistance Advisory Groups kanaler.

Jeg finder på denne baggrund ikke anledning til at iværksætte yderligere ressourcekrævende undersøgelser for så vidt angår dette spørgsmål.

Spm. nr. S 8

Til *skatteministeren* (1/10 91) af:

Jens Thoft (SF):

»Hvad er årsagen til, at Told- og Skattestyrelsen ikke for længst har grebet ind over for de mafialignende tilstande i dele af rengøringsbranchen, til trods for at man gennem adskillige anmeldelser længe har vidst, at tingene ikke var i orden, og vil ministeren nu sikre en sådan allokering af ressourcer, at fupmagerne ikke får lov at påføre de mange hæderlige firmaer unfair konkurrence?«

Begrundelse

Dagspressen har igennem længere tid fremdraget det ene grelle eksempel efter det andet, hvor firmaer i rengøringsbranchen begår skatte- og momssvig samt svig over for andre offentlige kasser som f.eks. bistandskontorer og a-kasser.

Hvad er der gjort for at få bragt de fremdragne ulovligheder til ophør, og vil ministeren overveje en kulegravning af hele rengøringsbranchen.

Svar (11/10 91):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Told- og Skatteregionerne i Københavnsområdet har bl.a. siden 1990 som led i det almindelige kontrolarbejde konstateret, at nogle virksomheder inden for rengøringsbranchen – specielt i Københavnsområdet – har udbetalt løn uden skatetræk og opgjort momsgrundlaget forkert. Disse fejl er delvis berigtiget, idet enkelte sager dog endnu ikke er afsluttet.

De konstaterede fejl har medført, at man nu er opmærksom på forholdet.

Spm. nr. S 9

Til *skatteministeren* (1/10 91) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Kan det være rigtigt, at ca. 40 danske chauffører ansat i et firma i Hasselager – som har forbindelse med et holdingselskab i Holland, for at lastvognene kan køre på hollandske nummerplader – kan hæfte for den skat, de er trukket for, men som firmaet ikke har indbetalt?«

Begrundelse

Spørgeren er blevet gjort bekendt med, at tilgodehavender, som nogle af chaufførerne har ved skattevæsenet, bliver tilbageholdt med begrundelse i, at den tidligere arbejdsgiver ikke har indbetalt den skat, der er fratrukket chaufførernes løn, hvilket betyder, at chaufførerne faktisk hæfter herfor.

Det forekommer helt urimeligt, idet chaufførerne jo har betalt den skat, de skulle, men firmaet har som sagt ikke indbetalt skattepenge. Det kan vel ikke være rigtigt i henhold til skatteloven.

Svar (11/10 91):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

I det pågældende tilfælde har chaufførerne arbejdet for en udenlandsk arbejdsgiver. Denne arbejdsgiver er ikke indeholdelsespligtig i Danmark og skal derfor ikke registreres og indbetale A-skat. Lønnen er B-indkomst for chaufførerne, og de skal derfor i princippet selv sørge for at afregne deres skat.

I den konkrete sag er der angiveligt sket det, at den udenlandske arbejdsgiver har mindsket den udbetalte løn med et beløb benævnt A-skat.

Chaufførerne har fået lønsedler, hvoraf fremgår, at der er indeholdt A-skat, uanset at lønindtægten – som nævnt – er B-indkomst for chaufførerne.

Arbejdsgiveren hæfter ikke over for den danske stat for det beløb, der uretmæssigt er fratrukket lønnen, og beløbet skal derfor heller ikke godskrives chaufførerne som forskudsskat.

[Skatteministeren]

Chaufførerne hæfter derimod for skatten af den optjente løn.

Jeg har bedt Told- og Skattestyrelsen sørge for, at der i videst muligt omfang tages højde for den uheldige situation, chaufførerne er bragt i.

Spm. nr. S 10

Til *kulturministeren* (2/10 91) af:

Lise Hækkerup (S):

»Vil ministeren garantere, at kommunerne fortsat har indflydelse i Bibliotekscentralen, også efter rekonstruktionen?«

Svar (11/10 91):

Kulturministeren (Grethe Rostbøll):

Bibliotekscentralen har hidtil forestået den største del af arbejdet med at udarbejde nationalbibliografien, som har været finansieret af staten, samt med at foretage den såkaldte bibliotekskatalogisering, som retter sig mod folkebibliotekernes virksomhed, og som finansieres fra kommunal side.

Efter at Bibliotekscentralen A/S er gået konkurs, har regeringen og Kommunernes Landsforening drøftet den opståede situation, og man har overvejet forskellige modeller for videreførelsen af Bibliotekscentralens opgaver. Det er endnu uafklaret, hvorledes en fremtidig varetagelse af de bibliografiske opgaver skal organiseres, og det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at udtale sig nærmere om, hvorledes en kommunal indflydelse vil kunne sikres.

Spm. nr. S 11

Til *kulturministeren* (2/10 91) af:

Lise Hækkerup (S):

»Hvorledes vil ministeren sikre, at de bibliografiske oplysninger, der ligger i Bibliotekscentralen, holdes ajour under rekonstruktionen af Bibliotekscentralen?«

Svar (11/10 91):

Kulturministeren (Grethe Rostbøll):

Som nævnt i spørgsmål nr. S 10 har Bibliotekscentralen dels varetaget den nationalbibliografiske katalogisering (finansieret af staten) og bibliotekskatalogiseringen (finansieret af kommunerne).

Kulturministeriet har den 7. oktober 1991 indgået aftale med Bibliotekscentralens bobestyrelse om en midlertidig videreførelse af udarbejdelsen af nationalbibliografien foreløbig til den 6. november 1991.

For så vidt angår en videreførelse af bibliotekskatalogiseringen har Kulturministeriet fået oplyst, at Kommunernes Landsforening har meddelt bobestyrelsen, at foreningen for sit vedkommende ikke har kunnet acceptere den af bobestyrelsen foreslåede midlertidige finansieringsordning. Man må derfor påregne, at bibliotekskatalogiseringen ikke holdes ajour under arbejdet med at sikre en videreførelse af Bibliotekscentralens opgaver.

Kulturministeriet har ikke mulighed for at foretage sig videre i denne anledning.

Spm. nr. S 12

Til *kommunikationsministeren* (2/10 91) af:

Aage Brusgaard (FP):

»Hvad er ministerens holdning til, at Viborg Postkreds har indstillet, at postkontorerne i Frederiks, Ans, Ulstrup, Thorsø, Rødkærstro, Bedsted og Karup skal lukkes?«

Begrundelse

F.eks. er postkontoret i Frederiks indstillet til lukning, hvilket har medført protester fra 928 voksne indbyggere ud af et samlet indbyggertal i Frederiks på 2.400. Postkontoret har ca. 60.000 ekspeditioner årligt.

For at imødekomme P & T's krav om besparelser har indbyggerne foreslået, at posthuset lukkes på lørdage, ligesom postudbringning på disse dage afskaffes. Lokalt ønsker man ikke at overføre postkontorets opgaver til f.eks. en købmand. Dertil findes postkontorets funktioner for væsentlige.

Også i forbindelse med de øvrige planlagte lukninger har der været voldsomme protester fra lokal side.

Svar (14/10 91):

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Viborg Postkreds har ikke indstillet de nævnte posthuse til lukning, men det indgår i postkredsens planlægning vedrørende udviklingen i posthusnettet at omdanne posthusene

[Kommunikationsministeren]

i Frederiks, Ans, Ulstrup, Thorsø og Rødkærsbro til samdriftsposthuse. For så vidt angår posthusene i Bedsted Thy og Karup J. er der ikke på nuværende tidspunkt planer om at omdanne disse posthuse til samdriftsposthuse.

Postvæsenet har mere end 250 velfungerende samdriftsposthuse, men der er ikke umiddelbart forståelse for det hensigtsmæssige ved denne driftsform hos flere beboere i Viborg Postkreds, selv om betjeningen ved et samdriftsposthus kan sidestilles med betjeningen ved et posthus, der er bemanded med postvæsenets egne medarbejdere. Personalet på de omdannede posthuse vil blive givet en målrettet uddannelse i udførelsen af de post- og giroforretninger, der er hyppigst forekommende på et posthus. Uddannelsen vil være på samme niveau som uddannelsen for medarbejderne på postvæsenets egne små posthuse, og samdriftsposthuset vil derfor være i stand til at udføre post- og giroforretninger i samme omfang og med samme kvalitet og samme grad af sikkerhed, herunder tavshedspligt, som det hidtil har været tilfældet ved postvæsenets egne posthuse.

Jeg har derfor den holdning, at postvæsenet – i overensstemmelse med min redegørelse af september 1990 vedrørende udviklingen i posthusnettet i årene 1991–95 – bør fortsætte bestræbelserne på at tilpasse posthusnettet. Jeg har dog, foranlediget af den konstaterede modvilje i Viborg Postkreds omkring samdriftsposthuse, henstillet til postvæsenet, at der bliver gjort mest muligt for i Viborg Postkreds at skabe forståelse for, at postvæsenet også fremover vil sikre sine kunder den bedst tænkelige service, også når der er tale om betjening fra samdriftsposthuse.

Spm. nr. S 14

Til *socialministeren* (2/10 91) af:

Jytte Andersen (S):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange puljeordninger og virksomhedsinstitutioner der nu er oprettet i henhold til § 70 i bistandsloven, og udarbejde en liste over ordningerne, som mindst indeholder oplysninger om 1) antal børn i ordningen, 2) åbningstider, 3) hvor mange personaletimer der er, 4) om der er oprettet leder-/stedfortræderstillinger, 5) hvilke uddannelser personalet har, 6) om der er pligt for

forældrene til at arbejde i institutionen, 7) driftstilskud fra kommunen, dets størrelse, 8) forældrebetalingen, dens størrelse, 9) etableringstilskud fra kommunen, dets størrelse, 10) hvordan og hvor administreres ordningen, og 11) om puljeordningen forestår visitationen?»

Svar (10/10 91):

Socialministeren (Else Winther Andersen):

I bistandslovens § 70, stk. 3, er det fastsat, at kommunalbestyrelsen skal give underretning til Socialstyrelsen (nu Socialministeriet) om puljeordninger, inden der gives tilskud til en sådan. Der stilles ingen formkrav til underretningen, men i Socialministeriets cirkulære nr. 203 af 26. oktober 1990 om dagtilbud for børn og unge efter bistandsloven er det angivet, at underretningen kan ske ved, at kommunalbestyrelsen indsender kopi af den indgåede aftale mellem puljeordningen og kommunalbestyrelsen.

Socialministeriet har til dato modtaget underretning om tilskud til i alt 49 puljeordninger fordelt i hele landet. I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke har sendt en kopi af aftalen, har ministeriet anmodet om at få den tilsendt.

De modtagne underretninger bliver af ministeriet samlet i en oversigt med de oplysninger, der umiddelbart fremgår af underretningen. Kopi af oversigten vedlægges (ikke optrykt her).

Oversigten viser, at ordningerne er vidt forskellige, hvilket også var intentionen bag dem.

Ministeriet er, som det fremgår af listen, ikke for tiden i besiddelse af alle de ønskede oplysninger, som kommunerne heller ikke er forpligtet til at oplyse ved underretningen, jf. ovenfor.

Da jeg som bekendt i folketingsåret 1992-93 skal fremsætte forslag til revision af bistandslovens § 70, finder jeg ikke grundlag for på nuværende tidspunkt at anmode kommunerne om et større udredningsarbejde.

Spm. nr. S 15

Til *statsministeren* (2/10 91) af:

Jytte Andersen (S):

»Finder statsministeren det i overensstemmelse med lov om ligestilling mellem mænd og kvinder ved udpegning af medlemmer til of-

[Jytte Andersen]

fentlige udvalg, kommissioner og lignende, at undervisningsministeren nedsætter en rådgivende gruppe i forbindelse med udarbejdelse af en uddannelsesbekendtgørelse for pædagoguddannelsen, der består af 8 mænd og 1 kvinde?»

Begrundelse

I forbindelse med udarbejdelse af en bekendtgørelse for den nye pædagoguddannelse har undervisningsministeren nedsat en såkaldt koordinationsgruppe, der skal rådgive ministeren. Den består af repræsentanter for Landsforeningen af Bestyrelser for de Socialpædagogiske Seminarier, Landsforeningen af Bestyrelser for Børnehave- og Fritidspædagogseminarier, Rektorforsamlingen for de Socialpædagogiske Seminarier, Seminarielærerforeningen, Socialpædagogstuderendes Landsorganisation og Pædagogstuderendes Landsråd. Desuden er ekspeditionsskretær Eva Caspersen personligt udpeget. Organisationerne er ikke bedt om at indstille medlemmer til den pågældende gruppe i overensstemmelse med § 2 i loven om ligestilling mellem mænd og kvinder ved udpegning af medlemmer til offentlige udvalg, kommissioner og lignende.

Efter spørgerens opfattelse må det være åbenbart, at undervisningsministeren dermed har overtrådt den gældende ligestillingslov. Der er tale om en gruppe, der er med til at forberede fastsættelse af regler, og der er tale om, at organisationer har skullet stille forslag om et medlem i gruppen – i et enkelt tilfælde om to medlemmer.

Det skal yderligere bemærkes, at hvis der ikke var tale om en overtrædelse af den gældende ligestillingslov, ville der herefter være mulighed for at omgå loven ved f.eks. at kalde nedsatte udvalg, grupper m.v. for uformelle.

Svar (14/10 91):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Statsministeriet har indhentet en udtalelse fra Undervisningsministeriet. Det fremgår bl.a. heraf, at grundlaget for universitetsafdelingens arbejde med bekendtgørelsesudkastet om pædagoguddannelsen er loven med bemærkninger og Folketingets Uddannelsesudvalgs betænkning, der suppleres med synspunkter, som det pædagogiske arbejdsmarkeds arbejds-

givere og arbejdstagere samt Undervisningsministeriet og Socialministeriet har fremsat i betænkning af november 1990 om en fælles pædagoguddannelse.

Den rådgivende gruppe for udarbejdelse af bekendtgørelsen om pædagoguddannelsen betragtes ikke som et egentligt udvalg, hvor medlemmerne er beskikket af ministeren, men som en mødekreds, hvis deltagere – uden bindende virkning for organisationernes senere rådgivning af ministeren – hver især kan fremsætte ønsker og synspunkter vedrørende bekendtgørelsens indhold. Udkastet vil senere blive forelagt det seminarieråd, der skal nedsættes efter lov nr. 370 af 6. juni 1991 om uddannelse af pædagoger. Seminarierådet vil blive nedsat i overensstemmelse med reglerne i loven om ligestilling ved beskikkelse af udvalgsmedlemmer.

Under henvisning hertil er det Undervisningsministeriets opfattelse, at mødekredsen ikke er omfattet af reglerne i ligestillingsloven om udpegning af medlemmer til offentlige udvalg, kommissioner og lignende.

Jeg kan tilslutte mig Undervisningsministeriets konklusion og kan henvise til bemærkningerne til § 1 i L 157 af 24. april 1985 om ligestilling mellem mænd og kvinder ved udpegning af medlemmer til offentlige udvalg, kommissioner og lignende. Det fastslås her, at interne arbejdsgrupper inden for ministerier og styrelser, hvor der typisk ikke foreligger en egentlig beskikkelse fra en minister, falder uden for lovens område.

Med henblik på at begrænse bureaukratiet etableres interne arbejdsgrupper typisk i tilfælde, hvor skriftlige høringer ellers ville finde sted i vidt omfang. Det har aldrig været hensigten bag udvalgsloven, at sådanne grupper skulle være omfattet af lovens procedure om medlemsindstillinger m.v.

Spm. nr. S 16

Til *arbejdsministeren* (2/10 91) af:

Kaj Poulsen (S):

»Hvad agter ministeren at foretage for, at de, der er afhængige af ydelsen efter reglerne om personlig assistance til handicappede i erhverv, skal kunne fortsætte deres job, når bevillingerne på 5,3 mio. kr. er opbrugt i indeværende år?»

[Kø] Poulsen]

Begrundelse

På baggrund af, at ministeren tidligere i år har udmeldt bevillinger, der ikke rækker til hele året, med besked om, at der ikke ville kunne forventes yderligere bevillinger pr. 1. september (svar på spørgsmål nr. S 661), og det nu viser sig, at ministeren ikke har haft styr på bevillingerne i sit eget ministerium, vil en række personer med handicap i erhverv miste den hjælp, som er en betingelse for, at de kan fortsætte i deres arbejde.

Da der her er tale om en meget udsat gruppe på arbejdsmarkedet, opfordres ministeren til at handle hurtigt, således at disse personer ikke skal miste deres arbejde.

Ministeren opfordres endvidere til at komme med en udmelding om, at de ansatte hjælpere vil kunne forvente bevillingen forlænget med tilbagevirkende kraft.

Svar (7/10 91):

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Da forsøgsordningen i april måned 1991 blev forlænget året ud, var det forudsat, at ordningen skulle fortsætte på uændret niveau. Bevillingen til den resterende periode af året blev fastsat efter AF-regionernes skøn over forbruget i 1990. Den samlede bevilling for 1991 blev på 5,3 mio. kr. Ved en senere opgørelse har det imidlertid vist sig, at forbruget i 1990 var 4,7 mio. kr. Det betyder, at der i 1991 er 0,6 mio. kr. mere til rådighed, end der blev forbrugt i 1990.

For god ordens skyld skal jeg oplyse, at der i øjeblikket er nedsat en arbejdsgruppe, der bl.a. undersøger, om forsøgsordningen skal gøres permanent, og i hvilket regi ordningen skal placeres. Gruppen forventer at afslutte sit arbejde inden for den nærmeste fremtid. Når gruppens tilbagemelding foreligger, vil jeg beslutte mig for, hvordan det fremtidige forløb skal tilrettelægges.

Spm. nr. S 17

Til *trafikministeren (3/10 91)* af:

Tommy Dinesen (SF):

»Vil ministeren indstille til den kommende bestyrelse i A/S Øresund, at man ikke anmoder om den samme advokat, som var tilknyttet A/S Storebælt?«

Begrundelse

I beretningen vedrørende køb dansk-klausuler i A/S Storebæltsforbindelsens udbudsbetinger, afgivet 1. maj 1990, side 192, gøres der opmærksom på, at bl.a. Kristian Møgenen har begået flere fejl over for bestyrelsen i A/S Storebælt.

Ligeledes afvises det ikke, at der skulle lægges låg på sagen, indtil EF-valget var overstået (s. 193).

Derfor må det være afgørende, at den juridiske bistand, A/S Øresund henvender sig til, må have fuld tillid blandt Folketingets partier, ikke mindst med baggrund i den høringsprocedure, der er lavet af flertallet ved tredjebehandling.

Svar (10/10 91):

Trafikministeren (Ikast):

Bestyrelsen i det dansk-svenske konsortium, der skal forestå opførelsen af Øresundsforbindelsen, vil have samme beføjelser, som tilkommer bestyrelser i aktieselskaber, og det vil derfor være bestyrelsen i Øresundskonsortiet, der indgår aftaler med konsulenter, herunder om advokatrådgivning.

Tilsvarende gælder for A/S Øresundsforbindelsen, der skal forestå opførelsen af de danske landanlæg.

Spm. nr. S 18

Til *forsvarsministeren (4/10 91)* af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvad der er afleveret af militære våben, sprængstoffer, granater, ammunition, signalraketter m.v. under de 3-4 frit lejde-aktioner, som gennemførtes i slutningen af 1970'erne og i 1980'erne, samt oplyse, i hvilket omfang disse våben har amerikansk oprindelse?«

Begrundelse

CIA forsynede i 1950'erne danske kredse med våben som led i dannelsen af de såkaldte stay behind-grupper, der skulle tage kampen op med en indtrængende fjende bag dennes linier. Jeg har i en række spørgsmål forsøgt at finde ud af, hvor disse våben er blevet af. Spørgsmålet er stillet som led heri.

Svar (16/10 91):

Forsvarsministeren (Enggaard):

I forbindelse med de frit lejde-aktioner, der er gennemført af politiet i 1970'erne og 1980'erne, har der alene ved frit lejde-aktionen i 1986 kunnet indbringes våben til de militære myndigheder. Af en opgørelse fra Forsvarskommandoen fra 1986 fremgår, at der ved denne aktion blev afleveret i alt ca. 7.000 militære skydevåben. Der foreligger ikke en samlet opgørelse over, hvor mange af disse våben der er af amerikansk oprindelse.

En nærmere belysning af dette spørgsmål vil nødvendiggøre en ressourcekrævende gennemgang af detaljerede oplysninger.

Spm. nr. S 19

Til *forsvarsministeren (4/10 91)* af:

Køpke Christensen (FP):

»Vil ministeren dokumentere specificeret, hvordan en driftsbesparelse på 17 mio. kr. årligt vil kunne opnås ved nedlæggelse af Sønderborg kaserne?«

Begrundelse

Ifølge den såkaldte AGGAR-rapport fra 1986 vil der kun være en årlig driftsbesparelse på 4,3 mio. kr. ved at nedlægge Sønderborg kaserne, de dertil hørende boliger samt de militære øvelsesområder minus Bygegaard. Fra denne udgift skal yderligere trækkes merudgifterne i Odense.

Svar (16/10 91):

Forsvarsministeren (Enggaard):

Sergentskolens flytning fra Sønderborg til Odense må ses i sammenhæng med sammenlægningen af Kongens Jyske Fodregiment, Fynske Livregiment og Slesvigske Fodregiment i Haderslev.

Besparelserne, der opnås herved, består dels af en personeldriftsbesparelse, dels af en bygningsdriftsbesparelse, og de forventes tilsammen at udgøre ca. 17 mio. kr.

Personeldriftsbesparelsen på ca. 6 mio. kr. opstår ved, at tre regimentsadministrationer sammenlægges til én.

Nedlæggelsen af Fynske Livregiment i Odense muliggør samtidig, at Sergentskolen

flyttes fra Sønderborg til Odense, der i forvejen huser Militærregion IV og to HAWK-eskadril-ler fra flyvevåbnet. Kasernen i Sønderborg kan herved nedlægges, hvorved der ud over personeldriftsbesparelsen opstår en bygningsdriftsbesparelse på ca. 11 mio. kr.

Der er i ovennævnte indregnet de udsving i driftsudgifterne, der følger af omlægningen i de enkelte garnisoner.

Spm. nr. S 20

Til *forsvarsministeren (4/10 91)* af:

Køpke Christensen (FP):

»Vil ministeren specificeret dokumentere, hvordan driftsudgifterne i Odense vil blive påvirket af Sønderborg Sergentskoles flytning til Odense?«

Begrundelse

Af dagspressen er det bl.a. fremgået, at der er ansat mere civilt personel i Odense, og at der er indrettet nye undervisningslokaler, bl.a. til edb-undervisning. Begge dele vil påvirke driftsbudgettet i forhold til det, der var gældende, mens kasernen udelukkende husede Fynske Livregiment.

Svar (16/10 91):

Forsvarsministeren (Enggaard):

Kaserneplanen indebærer, at Odense i stedet for at huse Fynske Livregiment skal huse Sergentskolen.

Der sker i princippet ingen ændring i bemanningen af Sergentskolen som følge af dens flytning til Odense. Sammenlignes personalet ved Fynske Livregiment med personalet ved Sergentskolen, er situationen den, at der ved Sergentskolen er lidt mindre fast militært personel og lidt flere civilt ansatte. De samlede personeldriftsudgifter i Odense påregnes som følge heraf at stige med ca. 3 mio. kr. årligt.

Bygningsdriftsmæssigt forventes der ikke væsentlige ændringer.

Ovennævnte er indregnet i den forudsete driftsbesparelse på ca. 17 mio. kr., jf. min besvarelse af dags dato af spørgsmål nr. S 19.

Spm. nr. S 21

Til *forsvarsministeren (4/10 91)* af:

Jens Thoft (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvad den planlagte anskaffelse af Stinger-missiler forventes at koste i løbende priser på betalingstidspunktet, og kan ministeren bekræfte, at prisen, der blev meddelt offentligheden, på 990 mio. kr. intet har med virkeligheden at gøre, fordi beløbsangivelsen er i januar 1985-priser?«

Begrundelse

Partierne bag forliget om anskaffelse af Stinger-missiler til forsvaret oplyste, at anskaffelsen kostede 990 mio. kr., samt at der nu var sparet 160 mio. kr. på forsvaret. Men med de prisstigninger, der er sket på Stinger siden januar 1985, som ligger langt over inflationen, er det mig ikke muligt at opfatte anskaffelsen som nogen form for besparelse. Det forekommer også – hvis jeg har ret i antagelsen, at der er tale om prisniveau januar 1985 – som regulær østeuropæisk misinformation at angive en pris, der på denne måde dramatisk afviger fra den faktiske pris. Det har tidligere i debatten om Stinger været oplyst, at forudsætningen for, at de kunne være operative, var anskaffelse af en del køretøjer, edb og måleudstyr m.v. Hvor store forventes disse ekstra årlige driftsudgifter at blive som følge af anskaffelsen. Såfremt ministerens besvarelse ikke anvender nutidskroner, bedes dette udtrykkeligt anført i besvarelsen. Ministeren bedes bekræfte, at missilerne ikke tilgår forsvaret straks, men først bliver fuldt operative i løbet af de kommende 3-4 år, ligesom betalingen for missilerne og deres følgesystemer først forventes at skulle ske i perioden 1991-95.

Svar (15/10 91):

Forsvarsministeren (Enggaard):

Prisen for anskaffelse af et nærluftforsvarssystem til hæren vil være ca. 990 mio. kr. i prisniveau august 1991.

Spm. nr. S 22

Til forsvarsministeren (4/10 91) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvor store de årlige driftsudgifter bliver for Stinger-missilerne og den særlige udrustning, som anskaffelserne af missilerne forudsætter, samt hvorledes den be-

regnede besparelse på 160 mio. kr. er fremkommet og beregnet?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 21.

Svar (15/10 91):

Forsvarsministeren (Enggaard):

Ved anskaffelsen af det nye nærluftforsvarssystem til hæren udfases Redeye-missilerne samt luftværnskanon L 60, der begge er teknologisk og operativt forældede.

Driftsudgifterne består dels af materielmæssige, dels af personelorienterede udgifter.

Driftsudgifterne til det nye system kan ikke opgøres eksakt på nuværende tidspunkt, men det er Forsvarsministeriets vurdering, at driftsudgifterne efter indfasning af det nye system og udfasning af de gamle vil være stort set uændrede.

Besparelsen på ca. 160 mio. kr. er forskellen mellem den oprindelige bevilling, jævnfør aktstykke nr. 147 af 18. april 1986, og prisen for den nu besluttede anskaffelse.

Spm. nr. S 23

Til forsvarsministeren (4/10 91) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvornår Stinger-missilerne forventes at tilgå det danske forsvar, og hvornår betalingen forventes at skulle foreligge?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 21.

Svar (15/10 91):

Forsvarsministeren (Enggaard):

Missilerne til det nye nærluftforsvarssystem til hæren leveres fra 1993. Det samlede system forventes indfaset i 1995. Betalingen gennemføres i perioden 1991-96.

Spm. nr. S 24

Til forsvarsministeren (4/10 91) af:

Jens Thoft (SF):

[Jens Thoft]

»Kan ministeren oplyse, om forligspartierne bag forliget om Stinger-missilanskaffelsen var orienteret om præsident Bush's nedrustningsudspil, inden forliget blev indgået?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 21.

Svar (15/10 91):

Forsvarsministeren (Enggaard):

Da beslutningen blev truffet om, hvilket nærluftforsvarssystem der skal anskaffes til hæren, var jeg ikke orienteret om præsident Bush's udspil.

Spm. nr. S 25

Til *kommunikationsministeren (4/10 91)* af:

Kim Behnke (FP):

»Hvorfor indgik korrespondancen mellem Aktieselskabs-Registeret og KTAS for 1930 ikke i grundlaget for vedtagelsen af loven om Tele Danmark?«

Begrundelse

I Rigsarkivet j.nr. 55.23, Ministeriet for Handel og Industri, 1930, forefindes korrespondance mellem Aktieselskabs-Registeret og KTAS vedrørende grundlaget for aktierne i KTAS.

Ministeren bedes grundigt redegøre for, hvorfor dette materiale ikke kom til Folketingets kendskab i forbindelse med behandlingen af lov om Tele Danmark, og ministeren bedes i samme forbindelse redegøre for, hvilke ændringer i loven om Tele Danmark de pågældende dokumenter giver anledning til.

Svar (14/10 91):

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Den omhandlede korrespondance drejede sig om, hvorvidt KTAS-aktier kunne være ihænde-haverpapirer. Spørgsmålet opstod med aktieselskabsloven fra 1930, hvor en regel kom ind i § 25 om, at hvis aktionærerne er forpligtet til at lade deres aktier indløse, kan aktierne ikke være ihænde-haverpapirer.

Aktieselskabsloven af 1930 indeholdt en hjemmel til fravigelse fra loven. I henhold til denne hjemmel meddelte Ministeriet for Handel og Industri den 30. juni 1931 dispensation fra § 25 og tillod dermed, at KTAS- (og JTAS-)aktier fortsat kunne være ihænde-haverpapirer. Denne forståelse af aktieselskabsloven har siden været helt uomtvistet i teori og praksis.

Brevvekslingen fra 1930 gik således på, om telefonselskaberne måtte affinde sig med, at aktierne ikke kunne være ihænde-haveraktier. Det er intet sted i brevvekslingen angivet, at reglen i § 25 skulle have den konsekvens, at indløsningsretten måtte ophøre.

I det den 3. oktober 1990 fremsatte forslag til lov om visse forhold på telekommunikationsområdet (L 11) blev retstilstanden på området beskrevet i bemærkningerne til § 8. Med lovens vedtagelse er der sket en videreførelse af indløsningsretten for Tele Danmarks aktier i fuldstændig samme omfang som det, der i dag gælder for aktierne i Jydsk Telefon og KTAS. Det fremgik af bemærkningerne, at den nævnte afgørelse truffet den 30. juni 1931 af Ministeriet for Handel og Industri indebærer, at statens indløsningsret for privatejede aktier ikke vil være til hinder for, at aktierne kan udstedes til ihænde-haveren.

Folketinget anses dermed at være blevet fyldestgørende orienteret om retstilstanden på området.

På baggrund af den således beskrevne retstilstand på området ses der intet grundlag for i anledning af den omhandlede brevveksling at foreslå ændringer i lov om visse forhold på telekommunikationsområdet.

Spm. nr. S 28

Til *arbejdsministeren (7/10 91)* af:

Jan Petersen (S):

»Hvad er baggrunden for, at der ikke kan bevilges uddannelsesydelse til aktive ledige til en HF-uddannelse med fuldt skema?«

(Besvaret sammen med spm. nr. S 29).

Spm. nr. S 29

Til *arbejdsministeren (7/10 91)* af:

Jan Petersen (S):

[Jan Petersen]

»Finder ministeren det forsvarligt, at aktive ledige, der ønsker uddannelsesydelser til en uddannelse, der vil forbedre deres kvalifikationer, ikke kan opnå uddannelsesydelser?«

Svar (10/10 91):

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg har valgt at besvare spørgsmålene under ét, idet de begge vedrører uddannelse med uddannelsesydelser.

Efter reglerne kan der gives uddannelsesydelser til alle uddannelser.

Den eneste begrænsning, der er efter loven, er en økonomisk ramme for uddannelse med uddannelsesydelser før 1. arbejdstilbud. Denne økonomiske ramme fremgår af betænkningen til lovforslag nr. L 55 om en forstærket indsats mod langvarig ledighed, som blev vedtaget af Folketinget i december 1988.

Det fremgår bl.a. heraf, at »muligheden for uddannelsesydelser i stedet for uddannelsesstilbud skal udmøntes fra den 1. januar 1990. Dette vil ske ved, at der i 1990, 1991 og 1992 af de 1,8 mia. kr., der er afsat til nye uddannelsesmuligheder for ledige, reserveres en økonomisk ramme, ud fra hvilken der forhåndsdisponeres i forbindelse med arbejdsformidlingens godkendelse af, at der bevilges uddannelsesydelser i stedet for uddannelsesstilbud. Der vil i hvert af årene blive afsat 50 mio. kr. til dette formål.«

Jeg kan i øvrigt henvise til mit svar på spørgsmål nr. S 724 af 29. marts 1990 fra Bjørn Westh (S).

Spm. nr. S 36

Til *skatteministeren* (8/10 91) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvilket oplæg EF-Kommissionen for tiden har til bundgrænsen for momspligtig omsætning for de momspligtige ved gennemførelse af en fælles moms i EF?«

Begrundelse

I de seneste år har diskussionen om den fælles EF-moms harmonisering gået på momssatserne. Derimod er det ikke fremgået, at EF-Kommissionen også foreslår en betydelig forhøjelse af bundgrænsen for momspligten, lige-

som Danmark tilsyneladende, med en bundgrænse på 10.000 kr. som årlig omsætning, før momspligten indtræder, har den laveste bundgrænse blandt EF-landene.

Ud fra de nylige erfaringer om regeringens manglende informationer om alle aspekter i EF-afgiftsharmoniseringerne bedes skatteministeren fremlægge ovennævnte oplysninger.

Svar (16/10 91):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

EF-Kommissionen har i 1986 fremsat et forslag til ændring af 6. momsdirektiv om en særordning for små og mellemstore virksomheder, det såkaldte 22. momsdirektiv (jf. EFT C 272 af 28. oktober 1986, side 12, der er ændret ved EFT C 310 af 20. november 1987, side 3).

Efter forslaget skal medlemslandenes bundgrænse for momsregistrering være på mindst 10.000 ECU (ca. 80.000 kr.) og den kan være på op til 35.000 ECU (ca. 280.000 kr.).

Forslaget har ikke været diskuteret i EF inden for de sidste par år.

I momsovergangsordningen vedrørende handel med momspligtige varer i EF fra 1993 indgår der *ikke* bestemmelser, som medfører, at EF-landene skal ændre deres nationale momsregistreringsgrænser.

I tilknytning til forslaget om momsovergangsordningen er der medtaget udkast til en erklæring til Rådsprotokollen med en liste over andre momsområder, som Rådet snarest også bør se på. Heller ikke under denne liste er en fælles EF-momsregistreringsgrænse nævnt – derimod nævnes f.eks. direktivforslaget om moms på brugte varer.

Spm. nr. S 37

Til *skatteministeren* (8/10 91) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvilken bundgrænse der er for momspligtig omsætning, før virksomheder og lignende er momspligtige i de enkelte EF-medlemslande?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spm. nr. S 36.

Svar (16/10 91):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Hermed følger en oversigt over registreringsgrænsen i de øvrige EF-lande.

Land	Omsætningsgrænse	D. kr.
Belgien	Ingen grænse	
Danmark	10.000	
Frankrig	70.000 Frc	79.400
Grækenland	1.000.000 drachmer (varer)	34.700
	250.000 drachmer (ydelser)	8.700
Irland	32.000 £ (varer)	330.000
	15.000 £ (ydelser)	154.700
Italien	Ingen grænse	
Luxembourg	200.000 Lfrc	37.400
Portugal	800.000 Esc	35.800
Spanien	Ingen grænse	
Tyskland	25.000 DM	96.600
UK	35.000 £	394.500

I Holland er der ingen regler om omsætningsgrænse, men i stedet en regel om afgiftsfritagelse. Reglen indebærer, at virksomheden kun skal indbetale moms, hvis det skyldige momsbeløb overstiger 2.173,80 gylden (ca. 7.450 kr.) årligt.

Spm. nr. S 38

Til *skatteministeren* (8/10 91) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse, om den danske regering som led i den fælles EF-momsharmonisering vil forhøje bundgrænsen for momspligtig omsætning på 10.000 kr.?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spm. nr S 36.

Svar (16/10 91):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Regeringen har ingen planer om at forhøje den gældende danske grænse for momsregistrering på 10.000 kr.

Jeg henviser i øvrigt til mit svar på spørgsmål nr. S 36.

Spm. nr. S 39

Til *skatteministeren* (8/10 91) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange momspligtige der ville blive fritaget for momspligt, hvis den danske bundgrænse for momspligten som led i EF-harmoniseringen bliver forhøjet til henholdsvis 5.000 ECU, 10.000 ECU, 15.000 ECU, 20.000 ECU, 25.000 ECU, 30.000 ECU og – som foreslået af EF-Kommissionen – 35.000 ECU?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spm. nr. S 36.

Svar (16/10 91):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Hermed følger en oversigt med et skøn over antallet af virksomheder, der vil kunne afmelde sig fra momsregistrering, hvis bundgrænsen blev forhøjet:

Bundgrænse		Antal virksomheder
ECU	Kr.	
5.000	40.000	60.000
10.000	80.000	85.000
15.000	120.000	100.000
20.000	160.000	120.000
25.000	200.000	130.000
30.000	240.000	140.000
35.000	280.000	150.000

Det kan tilføjes, at skønsmæssigt vil højst halvdelen af de berørte virksomheder i givet fald ønske at lade sig afmelde. Dette hænger sammen med, at en betydelig del af virksomhederne sælger til andre momsregistrerede virksomheder.

Spm. nr. S 41

Til *indenrigsministeren* (9/10 91) af:

Jørgen Lenger (SF):

»Vil ministeren for henholdsvis primærkommuner og amtskommuner med 5-års-inter-

[Jørgen Lønger]

valler oplyse, hvorledes pensionsforpligtelserne som følge af tjenstemandsansættelser m.v. forventes at udvikle sig i de kommende 20 år?»

Begrundelse

Udbetaling af pensioner til tidligere medarbejdere udgør en upåvirkelig og betydelig udgift i primær- og amtskommunernes budgetlægning i årene fremover.

Med henblik på vurdering af, hvorvidt denne udgift udgør yderligere bindinger i den kommunale budgetlægning, ønskes den forventede udgift specificeret så præcist, som den nuværende viden herom muliggør.

Svar (11/10 91):

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Der foreligger ikke i Indenrigsministeriet talmateriale eller oplysninger i øvrigt, der kan danne grundlag for de ønskede beregninger over primærkommunernes henholdsvis amtskommunernes pensionsforpligtelser i de kommende 20 år fordelt på 5-års-intervaller.

Jeg kan imidlertid oplyse, at Kommunernes Pensionsforsikring A/S (KP) telefonisk har oplyst, at 252 kommuner og 2 amtskommuner helt eller delvis er tilsluttet KP og således foretager løbende indbetalinger til dækning af de fremtidige tjenstemandspensioner.

Af KP's beretning for 1989 fremgår det, at selskabet i de seneste år har haft følgende udvikling i antal pensionister:

Udviklingen i antal pensionister

	1987	1988	1989
Alderspensionister . . .	3.244	3.723	3.992
Invalidepensionister ..	557	609	629
Ægtefællepensionister .	1.518	1.658	1.773
Børnepensionister	186	240	244
I alt	5.505	6.230	6.638

Der er tale om en vækst i antallet af pensionister på henholdsvis 13,2 og 6,5 pct. Tallene synes dog ikke udelukkende at omfatte tjenstemandspensionister.

KP har i beretningen i øvrigt oplyst, at »den aldersmæssige sammensætning af KP's forsikringsbestand betyder, at de årlige udbetalinger til pensionister vil være jævnt stigende«.

Det kan endvidere oplyses, at den samlede kommunale sektors udbetalinger af tjenstemandspensioner (herunder ventepenge og rådgighedsbeløb) ifølge de kommunale regnskaber i perioden 1985-90 er vokset fra ca. 1,7 mia. kr. til ca. 2,2 mia. kr., svarende til en årlig vækst af størrelsesordenen 6-7 pct. For de kommuner, der er tilsluttet KP, foretages ved registreringen af udbetalte tjenstemandspensioner i regnskabet modregning for de af KP modtagne forsikringsbeløb. De anførte beløb vedrører således i hovedsagen udbetalte tjenstemandspensioner for de kommuner og amtskommuner, der ikke eller kun delvis er tilsluttet KP. Det er dog ikke muligt i regnskaberne at udskille den del af beløbene, der vedrører ventepenge og rådgighedsbeløb m.v.

Til sammenligning kan nævnes, at Finansministeriet (ifølge telefonisk oplysning) for det statslige område for tiden forventer en årlig nettotilgang i antal tjenstemandspensionister på ca. 3 pct.

Bortfaldet spørgsmål:

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 48, der er stillet af Jette Pors (CD) til undervisnings- og forskningsministeren, den 11. oktober 1991 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Spm. nr. S 48

Til undervisnings- og forskningsministeren (10/10 91) af:

Jette Pors (CD):

»Vil ministeren kommentere en artikel i Berlingske Tidende den 5. oktober 1991 om optagelse på et kursus samt oplyse om, hvorvidt reglerne for optagelse på handelsskolernes korte efteruddannelseskurser ikke gælder for arbejdsløse, som har en uddannelse bag sig, og vil ministeren, såfremt svaret er positivt, oplyse, om det fremgår af regelsættet, hvorvidt ansøgerne skal optages i den rækkefølge, ansøgningerne indløber, eller om der lægges andre kriterier til grund for at give en ansøger afslag så få dage inden kurset starter, som det var tilfældet i sagen omtalt i Berlingske Tidende?«

[Jette Pors]

Begrundelse

Der henvises til den i spørgsmålet nævnte artikel.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 33:

Forslag til lov om ændring af lov om luftfart.
Af trafikministeren (Ikast).
(Fremsat 9/10 91).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Jimmy Stahr (S):

Det er helt i overensstemmelse med dansk ret og EF-retten, at trafikministeren søger en ny hjemmel i luftfartsloven til, at der kan idømmes bøder eller hæfte for overtrædelse af EF-forordninger på områder, der omfattes af denne lov. På den baggrund giver lovforslaget ikke Socialdemokratiet anledning til bemærkninger.

For god ordens skyld bør EF-forordningen dog henvises til den nationale lovgivning for så vidt angår straffebestemmelserne. Det må nemlig erindres, at forordninger kun offentliggøres i EF-Tidende, og at forordninger som sådan udgør en direkte og udtømmende retsakt over for medlemslandenes borgere lige med undtagelse af straffebestemmelserne. For at borgeren skal få et helt komplet billede af retsakten bør man derfor være sikker på, at der også er en henvisning til straffebestemmelserne i den nationale lovgivning.

Så skal jeg for øvrigt bemærke, at forordningsudkastet ikke ses at foreligge her i Folketinget; men det er måske en anden sag.

Agnete Laustsen (KF):

Det foreliggende lovforslag skal ses som konsekvens af, at en række EF-retsakter for fremtiden agtes udformet som forordninger, der umiddelbart bliver bindende for borgerne, og ikke som tidligere i form af direktiver, der krævede national implementering i form af love, bekendtgørelser eller lignende. Der er altså tale om en rent juridisk konsekvensændring, ikke en indholdsmæssig, af luftfartsloven, når

der nu i selve denne lov indføres hjemmel til at straffe for overtrædelse af EF-forordninger på området.

Jeg har derfor kun ét spørgsmål til ministeren, nemlig om EF-bestemmelserne i denne henseende kræver, at der skal ske harmonisering med hensyn til tiltalerejsning og strafudmåling. Jeg formoder det ikke, men jeg vil spørge, om ministeren her eller eventuelt i udvalget kan besvare dette spørgsmål, og kan i øvrigt fra konservativ side – og jeg taler i denne forbindelse også på Venstres vegne – give tilslutning til forslaget.

Tommy Dinesen (SF):

Fra SF's side kan vi også støtte forslaget om straffebestemmelser på dette område.

Skulle man endelig give det nogle kommentarer, så er det det, at jeg godt kan blive lidt bekymret over de mange forslag, der kommer fra EF, som efterhånden kommer til at bestemme adskillige ting i dette land. Man kan ikke lade være med at tænke på, hvilken betydning det får for Folketinget på længere sigt. Men vi får nok mange af den slags forslag, så den debat får vi nok en anden gang.

Vi støtter lovforslaget.

Ole Donner (FP):

Da Fremskridtspartiets ordfører på dette område, hr. Ernst B. Schmidt, er optaget af møde her i huset, skal jeg på hans vegne fremføre Fremskridtspartiets synspunkt.

Fremskridtspartiet kan støtte lovforslaget. Det har noget med sikkerhed i luftfarten at gøre, og vi er enige i, at disse straffebestemmelser skal indsættes, så der er mulighed for at komme efter dem, som ikke overholder sikkerheden 100 procent.

Arne Melchior (CD):

Jeg kan anmelde støtte til lovforslaget også fra CD. Og lad mig så bare tilføje, da hr. Tommy Dinesen nu fandt anledning til at være bekymret over, hvad der sker i EF, at jeg ikke deler den bekymring. Men jeg er da enig med hr. Tommy Dinesen i, at det ofte er svære ting, og det er ofte ting, der lovlig summarisk måske behandles af udpræget ikke-specialister i Markedsudvalget, som sidder med en meget stor byrde dér. Vi overvejer derfor i CD at få drøftet, om mange af disse ting ikke bedre behand-